

ZBIERKA

**STANOVÍSK NAJVYŠŠIEHO SÚDU
A ROZHODNUTÍ SÚDOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

OBSAH

Rozhodnutia a stanoviská vo veciach občianskoprávných, obchodných a správnych

- 33. Náhrada trov konania** - zástupca účastníka konania nie je aktívne legitimovaný vo vlastnom mene vymáhať náhradu trov konania priznaných exekučným titulom tomu účastníkovi, ktorého v súdnom konaní zastupoval; môže tak urobiť len ako zástupca účastníka.....7
- 34. Čiastočný úspech** - procesný úspech žalobcu v časti týkajúcej sa celej žalovanej pohľadávky a jeho neúspech iba v príslušenstve žalovanej pohľadávky (v úrokoch z omeškania) nemožno v odôvodnených prípadoch (pri rozhodovaní o náhrade trov konania) považovať za „neúspech v pomerne nepatrnej časti“ podľa ustanovenia § 142 ods. 3 O. s. p., ale za „čiastočný úspech“ v zmysle ustanovenia § 142 ods. 2 O. s. p.....10
- 35. Kolektívna zmluva** - v tej istej kolektívnej zmluve nemôžu existovať popri sebe dve rôzne určenia doby trvania celej kolektívnej zmluvy. Odchylné od doby účinnosti celej kolektívnej zmluvy môže byť dojednaná iba účinnosť niektorých záväzkov (§ 6 ods. 2 zákona o kolektívnom vyjednávaní). Z neúčinnnej kolektívnej zmluvy nemožno dobromyseľne nadobudnúť práva.....16
- 36. Zákaz diskriminácie** - termín konania predpísaného sľubu potrebného na to, aby sa zo zamestnanca v pracovnom pomere stal zamestnanec pri výkone verejnej služby, musí zamestnávateľ oznámiť zamestnancovi písomne a doručiť mu ho do vlastných rúk.
Ak zamestnávateľ neumožnil relevantným spôsobom zamest-

nancovi zložiť predpísaný sľub, nedošlo k zániku pracovného pomeru zamestnanca podľa § 54 ods. 2 zákona o verejnej službe.

Postup zamestnávateľa, ktorým znevýhodnil určitú skupinu zamestnancov (zamestnankyne na materskej dovolenke, resp. na ďalšej materskej dovolenke) tým, že ich relevantným spôsobom neinformoval o termíne zloženia sľubu, je v rozpore so zákazom diskriminácie (§13 Zákonníka práce) a dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s § 1 ods. 2 Zákonníka práce).....22

- 37. Konkurz a vyrovnanie, osobitný správca - osobitného správcu v konkurznom konaní môže súd ustanoviť len vtedy, ak vzhľadom na rozsah správy správcu pomoc osobitného správcu pre určitý odbor skutočne potrebuje.....27**
- 38. Súdne konanie - ak doručujúci orgán nemôže doručiť zásielku príslušnému súdu v dôsledku nesprávne alebo neúplne uvedenej adresy, potom odovzdanie zásielky orgánu, ktorý má povinnosť ju doručiť, je právne neúčinné.....32**
- 39. Likvidácia družstva - súd môže nariadiť likvidáciu družstva iba vtedy, ak družstvo uvedené v odseku 1 ustanovenia § 765 Obch. zák. nepožiada o vykonanie zmien v obchodnom registri a v ustanovenej lehote neurobí tak ani po výzve súdu..... 35**
- 40. Zrušenie rozhodnutia - 1. Prerokovanie správy o kontrole nemôže nahradiť riadne vedené správne konanie a kontrola sama osebe nie je takým konaním. Preto vydanie rozhodnutia o uložení sankcie bez riadne začatého a podľa ustanovení Správneho poriadku vedeného správneho konania nie je v súlade so zákonom a také zistenie v súdnom konaní je dôvodom pre zrušenie rozhodnutia pre nezákonnosť spočívajúcu v nedostatočnom zistení skutkového stavu a v nepreskúmateľnosti rozhodnutia.**
- 2. Skutočnosť, že zákon č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdra-**

votnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov v ustanovení § 24 neurčuje hľadiská pre stanovenie výšky sankcie (ako je závažnosť porušenia zákona, opakované porušenie zákona, jeho následky, okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo) ešte nezbavuje správny orgán povinnosti výšku sankcie v odôvodnení rozhodnutia odôvodniť, najmä ak sa ukladá sankcia v rozpätí určenom zákonom od 0 do 2 núl. Sk. 43

- 41. Udelenie licencie** - splnenie podmienok nevyhnutných na udelenie licencie uvedených v § 47 v spojení s § 48 zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii v znení neskorších predpisov sa posudzuje kumulatívne, t. j. nesplnenie čo i len jednej z nich vylučuje možnosť udelenia licencie. 49
- 42. Uplynutie zákonných lehôt** - uplynutie zákonných lehôt - či už subjektívnych alebo objektívnych - má z hmotného hľadiska za následok zánik zodpovednosti za daný skutok a z procesného hľadiska zase procesno-právne kódexy ukladajú príslušným orgánom zastaviť z dôvodu uplynutia lehôt už začaté konania. 54

Rozhodnutia a stanoviská vo veciach občianskoprávných, obchodných a správnych

33.

ROZHODNUTIE

Zástupca účastníka konania nie je aktívne legitimovaný vo vlastnom mene vymáhať náhradu trov konania priznaných exekučným titulom tomu účastníkovi, ktorého v súdnom konaní zastupoval; môže tak urobiť len ako zástupca účastníka.*)

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. apríla 2004, sp. zn. 4 Cdo 122/03)

Okresný súd Bratislava IV uznesením z 26. marca 1997, č. k. 113 E 130/97, nariadiť výkon rozhodnutia na základe právoplatného a vykonateľného uznesenia bývalého Obvodného súdu Bratislava 5 zo 4. októbra 1996, ó. k. 6 C 80/90-112, na uspokojenú: pohľadávky oprávneného vo výške 21 595,- Sk a trov konania na nariadenie výkonu rozhodnutia 430,- Sk, zrážkami zo mzdy platiteľa povinného Elektrotechnického ústavu SAV, Bratislava.

Na odvolanie povinného Krajský súd v Bratislave, uznesením z 9. mája 2002, sp. zn. 16 Co 77/02, napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zmenil tak, že návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia zamietol. Povinnému nepriznal právo na náhradu trov konania. Zamietajúci výrok odôvodnil tým, že ak zastupoval účastníka, ktorému bola priznaná náhrada trov konania, advokát na základe plnej moci, je ten, ktorému bola uložená náhrada týchto trov, povinný zaplatiť ju advokátovi. Neznamená to však, že by advokát bol vecne legitimovaný v konaní o náhradu trov konania. Nárok na náhradu trov konania má i v týchto prípadoch účastník a určenie, že trovy konania sa platia advokátovi, predstavuje stanovenie platobného miesta. Advokát preto nemôže vlastným menom tento nárok vymáhať prostredníctvom inštitútu výkonu rozhodnutia.

S poukazom na vyššie uvedené advokátovi JUDr. R. H. chýba aktívna vecná legitimácia na podanie návrhu na nariadenie výkonu rozhodnutia vo vlastnom mene.

Tento návrh mohol podať iba ako zástupca účastníčky - K. J., ktorú zastupoval v konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva

V pozri aj Rc 104/94

manželov, ktorej bola priznaná náhrada trov konania. Návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia preto zamietol (§ 220 ods. 1 O. s. p.).

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podal dovolanie oprávnený a žiadal, aby dovolací súd napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Uvedol, že závery krajského súdu o nedostatku jeho aktívnej legitímácie vychádzajú z výkladu § 149 ods. 1 O. s. p., ktorý sa týka rozhodnutia súdu o trovách konania. Ak však súd pri rozhodovaní vo veci samej nerešpektuje túto úpravu zákona a prizná náhradu trov konania priamo advokátovi, je toto jeho rozhodnutie záväzné aj pre vykonávacie konanie. Správnosť exekučného titulu nemôže posudzovať súd v rámci výkonu rozhodnutia. Súd v konaní o výkon rozhodnutia je preto v celom rozsahu viazaný rozhodnutím, ktoré je podkladom výkonu (exekučným titulom). Dovolanie podal podľa § 239 ods. 1 O. s. p. a odôvodnil ho ustanovením § 241 ods. 2 písm. c) a d) O. s. p.

Povinný vo svojom vyjadrení k dovolaniu oprávneného uviedol, že rozhodnutie krajského súdu považuje za spravodlivé.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), preskúmal uznesenie krajského súdu podľa § 242 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) a dospel k záveru, že dovolanie dovolateľa nie je dôvodné a treba ho zamietnuť.

Z obsahu dovolania oprávneného vyplýva, že tento ako dovolacie dôvody uplatňuje § 241 ods. 2 písm. c) a d) O. s. p. v znení platnom do 31. augusta 2003.

Z o d ť o v d n e n i a :

V danej veci dovolací súd nezistil žiadne okolnosti, ktoré by spochybňovali správnosť uznesenia krajského súdu. Z obsahu spisu vyplýva, že titulom v predmetnej veci je uznesenie Obvodného súdu Bratislava 5 zo 4. októbra 1996, č. k. 6 C 80/90-112, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 3. decembra 1996. Zo znenia výroku o trovách konania vyplýva, že navrhovateľ je povinný zaplatiť JUDr. R. H., advokátovi, sumu 21 595,- Sk ako náhradu trov konania odporkyne v lehote troch dní od právoplatnosti uznesenia.

Podľa ustanovenia § 149 ods. 1 O. s. p. ak advokát zastupoval účastníka, ktorému bola prisúdená náhrada trov konania, je ten, ktorému bola uložená náhrada týchto trov, povinný zaplatiť ju advokátovi.

Ak je účastník zastúpený advokátom a bola mu prisúdená náhrada trov konania, účastník, ktorý bol zviazaný, je povinný ju zaplatiť na účet advokáta, a to bez zreteľa na to, či trovy vynaložil priamo účastník alebo ich za neho hradil advokát. Prípadné vzájomné nároky sú vnútorným vzťahom advokáta a klienta (účastníka). Ak to povinný dodatočne nesplní, advokát nemôže podať návrh na výkon rozhodnutia vo vlastnom mene, ale len ako zástupca účastníka, ak má splnomocnenie na podanie tohto návrhu.

Aj keď v prejednávanej veci vo výroku rozhodnutia o náhrade trov konania nebolo výslovne uvedené, že účastníkovi sa priznáva ich náhrada, možno priznanie tejto náhrady vyvodiť z formulácie ukladajúcej povinnosť zaplatiť sumu predstavujúcu náhradu trov účastníka jeho advokátovi („ako náhradu trov konania odporkyne“). Aj v takomto prípade je advokát len platobným miestom na zaplatenie náhrady a nemôže tento nárok vo vlastnom mene úspešne vymáhať v rámci výkonu rozhodnutia alebo exekúcie. Námietka dovolateľa preto nie je dôvodná.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného krajský súd správne dospel k záveru, že dovolateľ nie je aktívne a vecne legitimovaný na podanie návrhu na výkon rozhodnutia v danej veci vo vlastnom mene, ale že tak môže urobiť iba ako zástupca účastníka, ktorému bola náhrada trov konania priznaná, na základe splnomocnenia mu udeleného na podanie tohto návrhu.

Nakoľko neboli zistené ani ďalšie dôvody uvedené v S 241 ods. 2 O. s. p., ktoré by mali za následok nesprávnosť rozsudku krajského súdu a ani vady konania uvedené v S 237 O. s. p.. Najvyšší súd Slovenskej republiky dovoľanie *dovohiUA'f* podľa § 243b ods. 1 O. s. p, zamietol.

Dovolačný súd nepriznal povinnému, ako úspešnému účastníkovi, náhradu trov dovolacieho konania z dôvodu, že mu žiadne nevznikli (§ 142 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 243i) ods. 4 O. s. p.).

34.

ROZHODNUTIE

Procesný úspech žalobcu v časti týkajúcej sa celej žalovanej pohľadávky a jeho neúspech iba v príslušenstve žalovanej pohľadávky (v úrokoch z omeškania) nemožno v odôvodnených prípadoch (pri rozhodovaní o náhrade trov konania) považovať za „neúspech v pomerne nepatrnej časti“ podľa ustanovenia § 142 ods. 3 O. s. p., ale za „čiasťočný úspech“ v zmysle ustanovenia § 142 ods. 2 O. s. p.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. apríla 2004,
sp. zn. 1 M Cdo 1/2004)

Okresný súd v Dolný Kubín rozsudkom z 8. augTista 2001, č. k. 4 C 248/00- 59, zaviazal žalovanú z titulu poddĺžnickej žaloby podľa § 103 Exekučného poriadku zaplatiť pôvodnému žalobcovi (Národnému úradu práce) sumu 5 207,- Sk so 17,6 % úrokom z omeškania ročne od 7. júla 1999 do zaplatenia a sumu 6 350 062,- Sk so 17,6 % úrokom z omeškania ročne od 17. júla 1999 do zaplatenia. Súčasne žalovanú zaviazal zaplatiť trovy právneho zastúpenia v sume 51 240,- Sk na účet právneho zástupcu pôvodného žalobcu do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Svoje rozhodnutie odôvodnil najmä tým, že žalovaná si zadržala žalované sumy, pričom bola povinná ich vyplatiť oprávnenému (pôvodnému žalobcovi) na základe riadne doručených exekučných príkazov č. EX 259/99, EX 260/99 a EX 261/99. Žalovaná nevyplatila žalované sumy riadne a včas, preto súd priznal žalobcovi úrok z omeškania. Náhradu trov konania odôvodnil prvostupňový súd zásadou úspechu v konaní (§ 142 ods. 1 O. s. p.).

Krajský súd v Žiline na odvolanie žalovanej rozsudkom zo 17. októbra 2002, sp. zn. 8 Co 1680/02, zmenil rozsudok okresného súdu a zaviazal žalovanú zaplatiť pôvodnému žalobcovi 6 355 269,- Sk. Vo výroku o zaplatení úroku z omeškania žalobu zamietol a zaviazal žalovanú zaplatiť pôvodnému žalobcovi trovy konania v sume 28 860,70 Sk, a to na účet jeho právneho zástupcu do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia. Odvolací súd vyšiel zo skutkových zistení súdu prvého stupňa a stotožnil sa s jeho právnym posúdením veci čo do zaplatenia žalovanej sumy. Potvrdil názor nižšieho súdu, že žalovanej voči v žalobe uplatnenej sume nepatriło zádržné (retenčné) právo, pretože uplatnená pohľadávka nebola hnutelnou vecou. Zamietavú časť svojho rozsudku, čo do úroku z omeškania, odôvodnil krajský súd tým, že

uplatnenou poddĺžnicou žalobou, vychádzajúc z ustanovenia § 103 Exekučného poriadku, pôvodný Žalobca neuplatňuje novú hmotnoprávnú pohľadávku, ale iba právo na uspokojenie pohľadávky, ktorú tria] a naďalej má voči pôvodnému povinnému. Navyše, pre tento prípad nio je možné aplikovať ustanovenú! S 517 Občianskeho zákonník;!, pretože toto ustanovenie sa týka iba vrťahov založených Občianskym zákonníkom, O trovách konaniu rozhodol krajský súd s poukãJtotn mi ustanovenie S 234 ods. 1, 2 v opojení s § 142 ods. 2 O. s. p., zohla d n i a f čiastočný úspech pôvodného žalobcu v konaní, tak, že pomer úspechu žalobcu bol 64 % ku 3ã % , čo v konečnom dôsledku / .nanie-naio právo žalobcu na náhradu irov vo výške ich 2f* % <64 % - 36 %}, Pôvodný žal obeti bol podľa názoru krajského súdu úapešný v priznanej žalovanej pohľadávke 6 350 0fi2,- Sk a neúspešný v nepriznanom úroku z omeškania, ktorého výška v časti rozhodovania krajského súdu bola 3 540 603 ;60 Sk.

Na podnet Národného úradu práce proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu, v časti o náhrade trov konania, podal generálny prokurátor Slovenskej republiky mimoriadne dovolanie. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil rozsudok krajského súdu v napadnutej časti a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Prípustnosť a tým aj opodstatnenosť mimoriadneho dovolania odôvodnil § 243f ods. 1 písm. c) O. s. p. Poukazoval na skutočnosť, že cena príslušenstva nebola zahrnutá do základu pre výpočet tarifnej odmeny advokáta, ani do základu pre výpočet súdneho poplatku (pri podaní odvolania). Namietal, že postup odvolacieho súdu, ktorým pre účely posudzovania úspechu vo veci stanovil posledný deň omeškania ako 17. október 2002, nemá oporu v zákone a je nezlučiteľný s požiadavkou individuálnej spravodlivosti súdneho rozhodnutia. V podstatnom teda vychádzal z názoru, že odvolací súd nemal o trovách konania rozhodnúť podľa § 142 ods. 2 O. s. p., ale podľa § 142 ods. 1, 3 O. s. p. Zároveň generálny prokurátor Slovenskej republiky pripustil, že „neúspech v pomerne nepatrnej časti“ (§ 142 ods. 3 O. s. p.) sa môže týkať časti uplatneného nároku alebo nároku na „príslušenstvo“, pričom pri príslušenstve nie je možné určiť hranicu časti uplatneného nároku, keďže výška príslušenstva je často závislá v konkrétnom prípade u úrokov z omeškania i od objektívnych prekážok v konaní alebo dĺžkou súdneho konania.

Na základe zákona č. 453/2003 Z. z. o orgánoch štátnej správy v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov bol od 1. januára 2004 zrušený Národný úrad práce a v rozsahu uplatnenej žaloby jeho právnym nástupcom sa stalo Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny s nezmeneným sídlom.

Žalobca navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora Slovenskej republiky vyhovel. Navyše, poukázal na skutočnosť, že bol daný dôvod podľa § 150 O. s. p., aby odvolací súd, aj pokiaľ chcel vyčísliť úspech žalovanej v konaní v prepočte na príslušnosť pohľadávky, na tento pomerný úspech u žalovanej neprihliadal.

Žalovaná navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky zamietol, lebo neúspech žalobcu nemožno považovať za nepatrný.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že boli splnené podmienky na podanie mimoriadneho dovolania generálnym prokurátorom Slovenskej republiky a že dovolanie je prípustné, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 v spojení s § 243i O. s. p.) preskúmal rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti, t. j. vo výroku o náhrade trov konania a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky nie je dôvodné.

Z o d ô v o d n e n i a :

Z ustanovenia § 242 ods. 1 O. s. p. vyplýva, že dovolací súd je viazaný tak rozsahom dovolania, ako aj uplatneným dovolacím dôvodom, vrátane jeho obsahového vymedzenia. Obligatórne sa zaoberá len vadami konania vymenovanými v § 237 O. s. p. a inými vadami konania, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Pretože tieto vady konania v mimoriadnom dovolaní namietané nie sú a z obsahu spisu nevyplývajú, bolo úlohou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky preveriť len správnosť rozsudku odvolacieho súdu v napadnutej časti (o náhrade trov konania), s ohľadom na dovolací dôvod výslovne uplatnený generálnym prokurátorom a podriadiť pod ustanovenie § 243f ods. 1 písm. c) O. s. p.

Podľa ustanovenia § 243f ods. 1 písm. c) O. s. p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie). Tak je tomu vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo aplikoval síce správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil. Za nesprávne právne posúdenie veci vo vyložennom zmysle však nemožno považovať hodnotiaci záver odvolacieho súdu o urobených skutkových zisteniach, hoci práve ten je

rozhodujúci pre aplikáciu konkrétneho hmotno-právneho ustanovenia. Prípadné pochybenia odvolacieho súdu, spočívajúce v otázke správnosti skutkových zistení, nemožno dovolaním úspešne napádať; zákon č. 353/2003 Z. z. účinný od 1. septembra 2003 tento dovolací dôvod vypustil.

Mimoriadne dovolanie, vychádzajúce z podnetu žalobcu, vytýka odvolaciemu súdu, že nesprávne posúdil úspech žalobcu v konaní, keď v dôsledku zamietnutia časti žaloby (úroku z omeškania) vec posúdil podľa § 142 ods. 2 O. s. p. a nie podľa § 142 ods. 1, 3 O. s. p., z ktorého mal vychádzať. Generálny prokurátor Slovenskej republiky v podstate pripustil, že „neúspech v pomerne nepatrnej časti“ (§ 142 ods. 3 O. s. p.) sa môže týkať aj nároku na „príslušenstvo“, ale neúspech iba v „príslušenstve“ už nemôže tvoriť „čiasťočný úspech“ s účinkami uvedenými v § 142 ods. 2 O. s. p. Uvedený názor opieral o viaceré skutočnosti, ktoré ale netvorili zákonom vymedzený predmet [§ 243f ods. 1 písm. c) O. s. p.] dovolacieho prieskumu, pretože sa dotýkali hodnotiacich záverov, urobených odvolacím súdom na základe jeho skutkových zistení.

Dovolací súd sa nestotožňuje s vyššie uvedeným názorom prezentovaným generálnym prokurátorom v mimoriadnom dovolaní.

V sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu vo veci. Len výnimočne, pri takých trovách, ktoré by pri riadnom priebehu konania nevznikli, spravuje sa náhrada trov zásadou zavinenia. Základným meradlom pre nárok na náhradu nákladov v sporovom konaní je preto miera úspechu vo veci. Ak mal účastník plný úspech vo veci, prizná sa mu tiež celá náhrada nákladov konania. Ak mal len čiastočný úspech, náhrada nákladov bude pomerne rozdelená. Ak je úspech a neúspech vyvážený, vysloví súd, že žiadny účastník nemá právo na náhradu nákladov konania. Na základe uvedeného platí, že žalobca má plný úspech, ak výrok rozsudku zodpovedá žalobnému petitu a naopak, žalovaný má plný úspech, ak žaloba je v plnom rozsahu zamietnutá. Ako žalobný petit označujeme to, čoho sa žalobca domáha v podanej žalobe. Petit určuje, o čom má súd vo veci konať a rozhodovať (predmet sporu).

Súdna prax (napr. rozhodnutie uverejnené v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk pod č. 116/1967) už vyložila, ako treba chápať úspech žalobcu, ak predmetom konania boli viaceré samostatné nároky. Bol vyslovený právny názor, ktorého závery nie je dôvod spochybňovať ani v súčasnosti, že úspech žalobcu v spore ohľadne niektorého nároku nemôže založiť právo na náhradu trov konania, ktoré vznikli v súvislosti s ďalším nárokom, ak v tomto žalobca nebol úspešný (pomerované výrokom rozhodnutia a žalobného petitu). Napriek tomu, že v prejednávanej veci žalobný petit nepozostával

z dvoch samostatných nárokov (žalovanú pohľadávku a jej príslušenstvo za také nemožno považovať), má vyššie uvedený právny názor ten význam, že každý neúspech žalobcu ohľadne príslušenstva žalovanej sumy nemôže byť bez ďalšieho prehladaný, resp. paušálne považovaný za neúspech v pomerne nepatrnej časti s následkami uvedenými v ustanovení § 142 ods. 3 O. s. p.

Vo všeobecnosti možno súhlasiť s tvrdením dovolateľa, že v § 142 ods. 3 O. s. p. uvedená „pomerne nepatrná časť“ sa môže týkať aj nároku na príslušenstvo, ale nemožno súhlasiť s druhou časťou jeho tvrdenia, ktorá je navyše v logickom rozpore s uvedeným názorom, že v prípade „príslušenstva“ nie je možné ďalšie rozlíšenie medzi „pomerne nepatrnou časťou“ a „patrnou časťou“ (teda „čiasočným úspechom“). Na uvedený problém reagovala aj právna teória (Ján Mazák: *Základy Občianskeho procesného práva*, vyd. IURA EDITION, rok 2002, s. 323, 324), keď tvrdí, že „neúspech v pomerne nepatrnej časti veci zakladá nárok na celú náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva. Pomerne nepatrná časť sa môže týkať nároku na príslušenstvo časti uplatneného nároku, ktorá podľa súdnej praxe neprevýši 5 až 10 % z uplatneného nároku vyjadreného v peniazoch“.

Aj keď žalobca v prejednávanej veci žalobný petit v časti 17,6 % úroku z omeškania (príslušenstva) formuloval tak, že jeho začiatok určil konkrétnym dátumom a koniec viazal na zaplatenie žalovanej sumy, nie je v rozpore s ustanovením § 154 ods. 1 O. s. p., aby odvolací súd pre účely procesného rozhodovania o trovách konania zistil predbežnú výšku príslušenstva k času svojho rozhodovania a túto zohľadnil pri posúdení „úspechu“ v konaní. Samozrejme, súd nemôže v takýchto prípadoch postupovať mechanicky, ale musí vecne a v súlade s ustanovením § 142 O. s. p. posúdiť všetky okolnosti významné pre posúdenie miery úspechu účastníka a v odôvodnení presvedčivo odôvodniť závery, ku ktorým v týchto súvislostiach dospel.

Na základe uvedeného dovolací súd zastáva názor, že ak súd prizná žalobcovi žalovanú pohľadávku a neprizná mu uplatnené príslušenstvo, nemožno v odôvodnených prípadoch vylúčiť, ak pri posudzovaní úspechu vo veci „príslušenstvo“ žalovanej pohľadávky nebude predstavovať „neúspech v pomerne nepatrnej časti“ podľa § 142 ods. 3 O. s. p., ale „čiasočný úspech“ podľa § 142 ods. 2 O. s. p. Odôvodnenosť takýchto prípadov treba posudzovať nielen z pohľadu toho, čo je v predmete konania hlavné a čo sprevádzajúce, ale tiež pomerom priznanej žalovanej pohľadávky a nepriznaného „príslušenstva“ v čase rozhodovania.

Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd nenašiel v dovolaní napadnutej časti odvolacieho súdu právnu vadu, na ktorú poukazoval dovolateľ tým, že odvolací súd nemal o náhrade trov konania rozhodnúť podľa § 142 ods. 2 O. s. p., ale podľa § 142 ods. 1, 3 O. s. p. Preto mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora zamietol. Inými otázkami, tvoriacimi skutkovú stránku, resp. jej hodnotenie súdom sa dovolací súd nezaoberal, pretože tieto otázky nepodliehajú dovolaciemu prieskumu podľa § 243f ods. 1 písm. c) O. s. p.

V dovolacom konaní úspešnej žalovanej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243i ods. 2, § 243b ods. 4 v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p.). Dovolací súd jej však náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, nakoľko v dovolacom konaní jej žiadne trovy nevznikli.

35.

ROZHODNUTIE

V tej istej kolektívnej zmluve nemôžu existovať popri sebe dve rôzne určenia doby trvania celej kolektívnej zmluvy. Odchylné od doby účinnosti celej kolektívnej zmluvy môže byť dojednaná iba účinnosť niektorých záväzkov (§ 6 ods. 2 zákona o kolektívnom vyjednávaní).

Z neúčinnnej kolektívnej zmluvy nemožno dobromyseľne nadobudnúť práva.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. apríla 2004, sp. zn. 1 Cdo 103/03)

Žalobou podanou na súd 28. januára 2003 sa žalobkyňa domáhala z titulu nevyplateného odstupného zaplatenia 32 310,- Sk s príslušenstvom. Žalobu odôvodnila tým, že pracovný pomer medzi účastníkmi skončil z organizačných dôvodov formou dohody ku dňu 1. augustu 2002 a nárok na vyplatenie ďalšieho odstupného vo výške trojnásobku priemerného mesačného zárobku jej vyplýval z či. 19 platnej kolektívnej zmluvy a obsahu dohody o rozviazaní pracovného pomeru.

Okresný súd Žiar nad Hronom rozsudkom z 11. februára 2003, č. k. 7 C 24/03-19, zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni 32 310,- Sk spolu s 17,6 % úrokom z omeškania a trovy konania v sume 5 220,- Sk, tieto na účet právneho zástupcu žalobkyne JUDr. P. B. Okresný súd vychádzal zo skutočnosti, že pracovný pomer medzi účastníkmi skončil dohodou ku dňu 1. augustu 2002. Dôvodom rozviazania pracovného pomeru bola skutočnosť, že pracovná činnosť, ktorú vykonávala žalobkyňa, bola od 1. septembra 2002 v zmysle zákona č. 416/2001 Z. z. delimitovaná na obce a žalovaný nemal ďalšiu možnosť zamestnávať žalobkyňu v súlade s dojednanou pracovnou zmluvou. V ďalšom vyslovil názor, že nárok uplatnený žalobkyňou je oprávnený na základe či. 19 Kolektívnej zmluvy na rok 1999, ktorá bola platnou aj v čase rozviazania pracovného pomeru. Zmluvné dojednanie výšky odstupného aj nad rozsah dvojnásobku priemerného mesačného zárobku v rozhodnom čase umožňovalo znenie zákona č. 2/1991 Zb. a zákona č. 152/1994 Z. z., ktoré zákony (ich časti) neboli zrušené zákonom č. 313/2001 Z. z. Opačný výklad by sa navyše priečil zásade zmluvnej voľnosti, uzavrel súd prvého stupňa,

Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 24. júna 2003, sp. zn. 13 Co 89/03, zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že žalobu zamietol. Zároveň zaviazal žalobkyňu nahradiť žalovanému trovy konania v sume 220,- Sk. Uviedol, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav, ale rozhodol nesprávne (§ 220 ods. 1 O. s. p.). Poukázal na skutočnosť, že Kolektívna zmluva na rok 1999, uzavretá na obdobie do 31. decembra 1999, bola platná aj po 31. decembri 1999, a to vzhľadom na znenie či. 44, podľa ktorého sa jej platnosť predlžuje automaticky na obdobie ďalšieho kalendárneho roka, ak pred ukončením jej platnosti niektorá zmluvná strana nepodá návrh na uzavretie novej zmluvy. Na druhej strane záväzky vyplývajúce z Kolektívnej zmluvy z roku 1999, na základe ktorých súd prvého stupňa priznal žalobkyni odstupné, sa od času nadobudnutia účinnosti zákona č. 313/2001 Z. z. o verejnej službe, t. j. od 1. apríla 2002 stali právne nevykonateľné (okrem záväzkov súvisiacich s dĺžkou pracovného času a výmery dovolenky podľa § 54 ods. 6), pričom citovaný zákon neobsahoval ani zmienku o transformácii kolektívnych zmlúv uzavretých pred 1. aprílom 2002. Navyše, uvedený zákon rozlišoval medzi kolektívnou dohodou a kolektívnou zmluvou, pričom ďalšie odstupné mohlo byť upravené iba v kolektívnej dohode. Vychádzal preto z názoru, že v čase skončenia pracovného pomeru medzi účastníkmi neexistovala platne uzavretá kolektívna dohoda, uzavretá podľa zákona č. 313/2001 Z. z., o obsah ktorej by bolo možné oprieť nárok žalobkyne. Žalobkyni tak patrilo, v súlade s ustanovením § 76 ods. 1 zákona č. 311/2001 Z. z. a § 1 ods. 5 zákona č. 313/2001 Z. z., iba odstupné vo výške dvojnásobku jej priemerného mesačného zárobku, ktoré jej bolo žalovaným vyplatené.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podala dovolanie žalobkyňa. Žiadala, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Vyčítala odvolaciemu súdu, že nesprávne posúdil právny stav vo veci. Uviedla, že úprava odstupného v kolektívnej zmluve bola dohodnutá v súlade s právom a zo žiadnych ustanovení neskorších pracovnoprávných predpisov nevyplýva, že by nimi mali byť dotknuté dobromyseľne nadobudnuté práva; išlo by o rozpor s či. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a s či. 2 Zákonníka práce.

Žalovaný sa k dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie je v predmetnej veci prípustné (§ 238 ods. 1 O. s. p.), preskúmal dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodné.

Z o d ô v o d n e n i a :

Podľa ustanovenia § 242 ods. 1 O. s. p. dovolací súd je viazaný rozsahom dovolania a dovolacím dôvodom vrátane jeho obsahového vymedzenia dovolateľom. Obligatórne sa zaoberá len vadami vymenovanými v § 237 O. s. p. a inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci [§ 241 ods. 1 písm. b) O. s. p.]. Tieto vady konania neboli dovolateľom namietané a ani zo spisu nevyplývajú, preto sa dovolací súd zaoberal dôvodmi, na ktoré poukázala žalovaná v dovolaní. Z jeho obsahu ako nesporné vyplýva, že žalovaná sa domáhala zrušenia rozsudku krajského súdu preto, že tento nesprávne posúdil právny stav vo veci; právne vymedzenie tohto dôvodu zodpovedá dovolaciemu dôvodu uvedenému v ustanovení § 241 ods. 2 písm. c) O. s. p.

Právne posúdenie veci je nesprávne, ak odvolací súd posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo právnu normu, síce správne určenú, nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

Prejednávanú vec treba aj v súčasnej dobe posudzovať - s ohľadom na dátum skončenia pracovného pomeru, t. j. 1. august 2002 - podľa právnych predpisov v tej dobe účinných, a to predovšetkým podľa zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení zákona č. 408/2002 Z. z., teda podľa Zákonníka práce v znení účinnom do 30. júna 2003 (ďalej len „Zákonník práce“), podľa zákona č. 313/2001 Z. z. o verejnej službe v znení zákona č. 334/2002 Z. z., teda podľa zákona o verejnej službe v znení účinnom do 31. augusta 2002 (ďalej len „zákon o verejnej službe“) a podľa zákona č. 2/1991 Zb. o kolektívnom vyjednávaní v znení zákona č. 209/2001 Z. z., teda podľa zákona o kolektívnom vyjednávaní v teraz účinnom znení (ďalej len „zákon o kolektívnom vyjednávaní“).

Z hľadiska skutkového stavu bolo v posudzovanej veci nesporné, že žalobkyňa rozviazala so žalovaným pracovný pomer dohodou ku dňu 1. augustu 2002 z dôvodu, že pracovná činnosť, ktorú žalobkyňa vykonávala, bola zákonom od 1. júla 2002 delimitovaná na obce a mestá a žalovaný nemal možnosť ju ďalej zamestnávať. Žalobkyni bolo priznané odstupné vo výške dvojnásobku priemerného mesačného platu, pričom vyplatenie ďalšieho odstupného vo výške trojnásobku priemerného mesačného platu nárokovateľného podľa či. 19 Kolektívnej zmluvy na rok 1999, bolo v dohode viazané na pozitívne stanovisko krajského úradu.

Kolektívne zmluvy po obsahovej stránke, v súlade s ustáleným názorom predovšetkým právnej teórie na Slovensku, majú v prevažnej miere norma-

tívny charakter, teda patria medzi normatívne zmluvy. Na druhej strane, vzhľadom na spôsob ich vzniku (zmluvou), normatívnu funkciu plnia iba vtedy, ak ich obsah nie je neplatný z dôvodov uvedených predovšetkým v ustanovení § 4 ods. 2 zákona o kolektívnom vyjednávaní. Na základe uvedeného právne posúdenie otázok platnosti a účinnosti kolektívnych zmlúv, resp. ich časti nezávisí iba od autonómnej vôle zmluvných strán, ale je závislé predovšetkým od obsahu príslušnej zákonnej úpravy, v danom prípade zákona o kolektívnom vyjednávaní. Pre účely právneho posúdenia prejednávanej veci má tento záver za následok, že kolektívna zmluva, resp. jej časť je neplatná, ak sa zistí jej rozpor so zákonom [§ 4 ods. 2 písm. a) zákona o kolektívnom vyjednávaní].

Podľa ustanovenia § 4 ods. 1 zákona o kolektívnom vyjednávaní sú platné kolektívne zmluvy uzavreté písomne a podpísané na tej istej listine oprávneným zástupcom alebo oprávnenými zástupcami príslušných odborových orgánov a zamestnávateľmi, prípadne zástupcami ich organizácií.

Podľa ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a) zákona o kolektívnom vyjednávaní je neplatná kolektívna zmluva v tej časti, ktorá je v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi.

Podľa ustanovenia § 6 ods. 1 zákona o kolektívnom vyjednávaní sa kolektívna zmluva uzaviera na dobu, ktorá je v nej výslovne určená. Ak k určeniu tejto doby nedôjde, predpokladá sa, že sa dojednala na jeden rok.

Podľa ustanovenia § 6 ods. 2 zákona o kolektívnom vyjednávaní začína účinnosť kolektívnej zmluvy prvým dňom obdobia, na ktoré sa zmluva uzavrela a končí sa uplynutím tohto obdobia, pokiaľ doba účinnosti niektorých záväzkov nie je v kolektívnej zmluve dojednaná odchyľne.

Z obsahu citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že doba, na ktorú sa kolektívna zmluva uzatvára, môže byť v nej určená uvedením časového obdobia (podľa týždňov, mesiacov, rokov) alebo priamym časovým údajom (uvedením pevného dátumu podľa kalendára). Nemožno v zásade vylúčiť ani také dojednanie, ktorým bude doba, na ktorú sa kolektívna zmluva uzatvára, ohraničená udalosťou, o ktorej účastníci zmluvy nemusia mať pri uzatváraní zmluvy ani istotu, či alebo kedy nastane. V takomto prípade doba, na ktorú bola kolektívna zmluva uzavretá, potom uplynie dňom, v ktorom nastane dojednaná udalosť.

Z obsahu spisu ako nepochybné vyplýva, že sporná Kolektívna zmluva na rok 1999 bola medzi žalovaným a Základnou organizáciou Odborového zväzu SLOVES pri Okresnom úrade v Banskej Štiavnici uzavretá „na obdobie do 31. decembra 1999“ (či. 44 veta prvá Kolektívnej zmluvy na rok

1999), a to s poukazom na ustanovenie § 20 Zákonníka práce a zákona č. 2/1991 Zb. o kolektívnom vyjednávaní, pričom zmluva bola podpísaná zmluvnými stranami dňa 2. novembra 1999. Podľa či. 44 vety druhej tejto zmluvy sa jej platnosť predlžovala vždy na obdobie ďalšieho kalendárneho roka; to neplatilo v prípade, ak by na návrh ktorejkoľvek zo zmluvných strán bola uzavretá nová zmluva.

Rozhodujúcou otázkou pre posúdenie nároku žalobkyne v rámci dovolačieho prieskumu bolo, či Kolektívna zmluva na rok 1999 (vzhľadom na znenie jej či. 44) bola platnou, a teda záväznou aj po dátume 31. december 1999, na ktoré obdobie bola uzavretá. Dovolací súd sa nestotožňuje s názormi oboch nižších súdov vychádzajúcich zo zistení, že Kolektívna zmluva na rok 1999 bola platná a účinná aj po dátume 31. december 1999, čo odôvodnili tým, že takéto predĺženie platnosti kolektívnej zmluvy umožňoval či. 44 veta druhá Kolektívnej zmluvy na rok 1999. Podľa či. 44 Kolektívnej zmluvy na rok 1999 „Kolektívna zmluva sa uzatvára na obdobie do 31. decembra 1999. Jej platnosť sa vždy predlžuje na obdobie ďalšieho kalendárneho roka, ak pred ukončením doby jej platnosti ktorákoľvek zo zmluvných strán nepodá návrh na uzatvorenie novej zmluvy, táto kolektívna zmluva stráca platnosť dňom podpísania novej kolektívnej zmluvy oprávnenými zástupcami zmluvných strán.“

Doba, na ktorú bola uzavretá Kolektívna zmluva na rok 1999, bola určená priamym časovým údajom, t. j. bola uzavretá „na obdobie do 31. decembra 1999“ (či. 44, veta prvá zmluvy), čím došlo v danom prípade k vyčerpaniu zákonných možností určenia doby trvania kolektívnej zmluvy (§ 6 ods. 1 zákona o kolektívnom vyjednávaní). Ďalšie dojednanie doby trvania Kolektívnej zmluvy podľa či. 44 vety druhej spočívajúce v prolongácii predmetnej kolektívnej zmluvy, je v priamom rozpore s citovaným či. 44 veta prvá, z ktorého je zřejmé, že účinnosť Kolektívnej zmluvy na rok 1999 - ako vyplýva z ustanovenia § 6 ods. 2 zákona o kolektívnom vyjednávaní - začala dňa 2. novembra 1999 a skončila dňa 31. decembra 1999. Názor o platnosti kolektívnej zmluvy aj po dni 31. december 1999, z ktorého vychádzal aj dovolací súd, je nesprávny pre rozpor či. 44 vety druhej Kolektívnej zmluvy na rok 1999 s ustanovením § 6 v spojitosti s ustanovením § 4 ods. 2 písm. a) zákona o kolektívnom vyjednávaní. Vzhľadom na vyššie uvedené je možné v predmetnej veci prijať záver, že v tej istej kolektívnej zmluve nemôžu existovať popri sebe dve rôzne určenia doby jej trvania. Ak si preto žalobkyňa uplatila v súvislosti so skončením pracovného pomeru ku dňu 1. augustu 2002 nárok na ďalšie odstupné na základe či. 19 Kolektívnej zmluvy na rok 1999, bolo potrebné žalobu zamietnuť z dôvodu, že doba trvania predmetnej zmluvy skončila dňom 31. decembra 1999.

Dovolací súd nemohol pri svojom rozhodovaní zohľadniť ani obranu dovolateľky, že v jej prípade išlo o dobromyseľne nadobudnuté práva vyplývajúce z Kolektívnej zmluvy na rok 1999, odmietnutie ktorých je v rozpore s či. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a či. 2 Zákonníka práce, a to vzhľadom na jeho právne závery vzťahujúce sa k dobe trvania spornej kolektívnej zmluvy.

Žalobkyni sa v dovolacom konaní nepodarilo spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, ktorý žalobu zamietol - napriek tomu, že dovolací súd videl vecnú správnosť odvolacieho rozsudku v iných právnych dôvodoch - preto Najvyšší súd Slovenskej republiky jej dovolanie ako nedôvodné zamietol (§ 243b ods. 1 veta pred bodkočiarkou O. s. p.). Z týchto dôvodov sa dovolací súd nezaoberal ani právnymi závermi odvolacieho súdu, ktorými odôvodnil rozhodnutie vo veci.

V dovolacom konaní úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobkyni, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 4 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.). Dovolací súd mu však náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, nakoľko v dovolacom konaní mu žiadne trovy nevznikli.

36.

ROZHODNUTIE

Termín konania predpísaného sľubu potrebného na to, aby sa zo zamestnanca v pracovnom pomere stal zamestnanec pri výkone verejnej služby, musí zamestnávateľ oznámiť zamestnancovi písomne a doručiť mu ho do vlastných rúk.

Ak zamestnávateľ neumožnil relevantným spôsobom zamestnancovi zložiť predpísaný sľub, nedošlo k zániku pracovného pomeru zamestnanca podľa § 54 ods. 2 zákona o verejnej službe.

Postup zamestnávateľa, ktorým znevýhodnil určitú skupinu zamestnancov (zamestnankyne na materskej dovolenke, resp. na ďalšej materskej dovolenke) tým, že ich relevantným spôsobom neinformoval o termíne zloženia sľubu, je v rozpore so zákazom diskriminácie (§ 13 Zákonníka práce) a dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s § 1 ods. 2 Zákonníka práce).

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. augusta 2003, sp. zn. 2 Cdo 67/03)

Okresný súd Veľký Krtíš rozsudkom zo 6. augusta 2002, č. k. 5 C 203/02-34, určil, že pracovný pomer žalobkyne u žalovaného sa neskončil zo zákona dňom 14. apríla 2002 a naďalej trvá. Vychádzal zo zistení, že žalobkyňa dňa 30. novembra 1998 uzavrela s právnym predchodcom žalovaného pracovnú zmluvu na výkon práce zdravotnej sestry s miestom výkonu práce NsP V. K. na dobu neurčitú a do 27. júna 2003 so súhlasom zamestnávateľa čerpala ďalšiu materskú dovolenku. Dňa 11. apríla 2002 jej žalovaný doručil informáciu o skončení pracovného pomeru k 14. aprílu 2002 podľa § 54 ods. 2 zákona č. 313/2001 Z. z. (zákona o verejnej službe) z dôvodu nespĺnenia predpokladov stanovených v § 2 ods. 1 uvedeného zákona. Súd prvého stupňa uviedol, že žalobkyňa spĺňala všetky kritériá, ktoré stanovuje zákon o verejnej službe pre vykonávanie verejnej služby, okrem zloženia predpísaného sľubu. Vyslovil názor, že zákonodarca pri formulovaní kritérií, ktoré musí zamestnanec spĺňať, vychádzal zo situácie, že určité povinnosti musí zamestnanec splniť, avšak za predpokladu, že zamestnávateľ mu pre ich splnenie vytvorí podmienky. Za takúto povinnosť považoval aj zloženie predpísaného sľubu. Mal za to, že pokiaľ určil žalovaný termín zloženia sľubu na deň 2. apríla 2002, bolo jeho povinnosťou upovedomiť každého zamestnanca tak, aby mu umožnil prejať svoju vôľu. Zverejnenie tejto infor-

máeie na vývesných informačných tabuliach žalovaného považoval súd vo vzťahu k zamestnancom dlhodobo práceneschopným a ženám na materskej, resp. ďalšej materskej dovolenke za diskriminačné opatrenie v rozpore s § 15 Zákonníka práce (zákon č. 311/2001 Z. z.), Súd prvého stupňa dospel k záveru, že žalovaný mohol uplatniť postup podľa § 54 zákona o verejnej službe len za predpokladu, ak upovedomil žalobkyňu o stanovenom termíne zloženia sľubu, aby jej tak umožnil prejaviť svoju vôľu. Žalovaný to však nevykonal, a preto súd mal za to, že žalobkyňa má naliehavý právny záujem [§ 80 písm. c) O. s. p.] domáhať sa súdnej ochrany.

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 18. februára 2003, sp. zn. 13 Co 2163/2002, na základe odvolania žalovaného rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu zamietol a vyslovil, že žalovanému náhradu trov konania nepriznáva. V odôvodnení svojho zmeňujúceho rozsudku uviedol, že zákon č. 312/2001 Z. z. o verejnej službe v ustanovení § 2 vymenúva predpoklady, ktoré musí zamestnanec spĺňať, ak sa má stať zamestnancom verejnej služby. Zákon neupravuje možnosť prihliadnúť na objektívne alebo subjektívne prekážky, pre ktoré zamestnanec nemohol splniť niektorý zo zákonných predpokladov a pracovný pomer skončí zo zákona (§ 54 ods. 2). Aplikáciu ustanovenia § 15 zákona č. 311/2001 Z. z. odvolací súd vylúčil s odôvodnením, že jeho použitím by sa založil nový právny vzťah.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa. Žiadala jeho zrušenie a vrátenie veci odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Rozhodnutie považovala za nesprávne pre rozpor s ustanovením § 13 ods. 3 zákona č. 311/2001 Z. z. Skonštatovala, že žalovaný si splnil základnú povinnosť informovať zamestnancov o termíne sľubu formou zverejnenia na vývesnej informačnej tabuli vo vestibule nemocnice. Tento postup vo vzťahu k zamestnancom, u ktorých existovala určitá prekážka v práci, v dôsledku ktorej nechodili do práce, považovala však za diskriminačný. Podľa názoru dovolateľky by bolo v rozpore s dobrými mravmi vyžadovať od zamestnankýň na materskej dovolenke, aby chodievali na pracovisko sledovať oznamy na informačnú tabuľu.

Žalovaný dovolací návrh nepodal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu podľa § 242 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania (8 243a ods. 1 O. s. p.) a dospel k záveru, že nie je správny.

Z o d ô v o d n e n i a :

Dňa 1. apríla 2002 nadobudol účinnosť zákon č. 313/2001 Z. z. o verejnej službe v znení zákonov č. 118/2002 Z. z., č. 131/2002 Z. z., č. 165/2002 Z. z. a č. 166/2002 Z. z. (zákon o verejnej službe). Tento zákon upravuje verejnú

službu a pracovnoprávne vzťahy zamestnancov pri vykonávaní verejnej služby k zamestnávateľom uvedeným v § 1 ods. 1 písm. a) až j). V § 2 ods. 1 ustanovuje predpoklady, ktoré musí fyzická osoba uchádzajúca sa o verejnú službu splniť. Pracovný vzťah možno založiť len so zamestnancom, ktorý je spôsobilý na právne úkony [písm. a)], je bezúhonný, s výnimkou zamestnancov vykonávajúcich remeselné, manuálne alebo manipulačné pracovné činnosti s prevahou fyzickej práce [písm. b)], spĺňa kvalifikačné predpoklady, ak nie je v zákone stanovené inak [písm. c)], má zdravotnú spôsobilosť na prácu, ktorú má vykonávať, ak to vyžaduje osobitný predpis [písm. d)], bol zvolený alebo vymenovaný, ak to ustanovuje osobitný predpis [písm. e)] a zloží predpísaný sľub, ak nie je v zákone stanovené inak [písm. f)].

Právne vzťahy zamestnanca, ktorý bol ku dňu účinnosti zákona v pracovnom pomere so zamestnávateľom uvedeným v § 1 ods. 1 rieši zákon o verejnej službe v intertemporálnych ustanoveniach (§ 54 až § 57). V § 54 ods. 1 stanovuje, že takýto zamestnanec sa stáva zamestnancom podľa zákona o verejnej službe, ak spĺňa predpoklady ustanovené v § 2 ods. 1 písm. a) až e) a zloží sľub, ak sa naňho vzťahuje táto povinnosť podľa § 5. V odseku 2 uvedeného ustanovenia stanovuje, že zamestnancovi, ktorý ku dňu účinnosti zákona tieto predpoklady nespĺňa, sa pracovný pomer skončí na základe zákona najneskôr do jedného mesiaca odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona. Podľa odseku 3 uvedeného ustanovenia sa pracovný pomer zamestnanca, ktorému nevznikne pracovný pomer podľa tohto zákona spravuje podľa predpisov platných pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona.

Ak zákon o verejnej službe alebo osobitný predpis neustanovuje inak, na pracovnoprávne vzťahy zamestnancov pri vykonávaní verejnej služby sa vzťahuje Zákonník práce (§ 1 ods. 5), t. j. od 1. apríla 2002 zákon č. 311/2001 Z. z. v znení zákona č. 165/2002 Z. z.

V prejednávanej veci nebolo medzi účastníkmi sporné, že žalobkyňa mala uzatvorený pracovný pomer so žalovaným, ktorý je zamestnávateľom uvedeným v § 1 ods. 1 zákona o verejnej službe, na dobu neurčitú, žalobkyňa bola na ďalšej materskej dovolenke (do 27. júna 2003) a žalovaný doručil žalobkyňi písomne iba informáciu o skončení pracovného pomeru z 8. apríla 2002. V tomto písomnom podaní žalovaný žalobkyňu informuje, že dňom 14. apríla 2002 jej končí pracovný pomer z dôvodu, že ku dňu účinnosti zákona o verejnej službe v zmysle § 54 ods. 2 nespĺnila predpoklady stanovené v § 2 ods. 1. Nespornou skutočnosťou bolo aj to, že žalovaný informoval o termíne zloženia sľubu všetkých neprítomných zamestnancov, teda aj žalobkyňu, zverejnením tejto informácie na vývesnej informačnej tabuli od 26. februára 2002.

Odvolaací súd z uvedených skutkových podkladov dospel k záveru, že žalobkyňa ku dňu účinnosti zákona o verejnej službe nespĺnila predpoklady uvedené v § 2, preto jej pracovný pomer skončil. Zo znenia ustanovení § 2 a § 54 zákona o verejnej službe vyvodil, že tieto neupravujú možnosť priliadať na objektívne alebo subjektívne prekážky, pre ktoré zamestnanec tieto predpoklady nespĺnil. V dôsledku toho vylúčil aj aplikáciu ustanovenia § 15 Zákonníka práce. Uvedený záver odvolacieho súdu nie je správny.

Predovšetkým treba uviesť, že ak informácia žalovaného o skončení pracovného pomeru žalobkyne ku dňu 14. apríla 2002, ako prejav jeho vôle, má spôsobiť právne následky, musí spĺňať zákonom predpísané podmienky. V danom prípade podanie žalovaného z 8. apríla 2002 neobsahuje, ktoré konkrétne predpoklady, stanovené v § 2 ods. 1 zákona o verejnej službe, žalobkyňa nespĺnila. Uvedený nedostatok, aj za použitia interpretačného pravidla obsiahnutého v § 15 Zákonníka práce, nie je možné ani výkladom odstrániť, a preto je tento prejav vôle neurčitý (čl. 1 ods. 2 Zákonníka práce s použitím § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Na jeho základe preto nemohol pracovný pomer žalobkyne skončiť dňom 14. apríla 2002.

Ustanovenie § 5 zákona o verejnej službe upravuje podmienky zloženia sľubu [§ 2 ods. 1 písm. 0 uvedeného zákona j. V odseku 1 stanovuje, že zamestnanec je pri uzatvorení pracovnej zmluvy povinný zložiť zamestnávateľovi sľub predpísaného znenia. V odseku 2 upravuje, že o zložení sľubu sa vyhotoví záznam, ktorý zamestnanec podpíše. Z logického výkladu tejto právnej normy vyplýva, že su ňou určené povinnosti zamestnanca - zložiť sľub zamestnávateľovi a podpísať záznam a povinnosť zamestnávateľa - umožniť zamestnancovi zložiť mu sľub a vyhotoviť záznam o zložení sľubu. Splnenie predpokladu uvedeného v § 2 ods. 1 písm. 0 zákona o verejnej službe nie je teda len povinnosťou zamestnanca, ale ukladá povinnosti aj zamestnávateľovi. Zamestnávateľ musí vykonať všetky úkony smerujúce k umožneniu zloženia sľubu zamestnanca a povinnosť vyhotoviť záznam o zložení sľubu, ktorý má zamestnanec povinnosť iba podpísať.

V nadväznosti na tento výklad treba interpretovať aj ustanovenie § 54 ods. 2 zákona o verejnej službe. K zániku pracovného pomeru pre nespĺnenie predpokladu uvedeného v § 2 ods. 1 písm. f) uvedeného zákona, t. j. zloženia sľubu nemôže dôjsť v prípade, ak si zamestnávateľ nespĺnil svoju povinnosť uloženú mu v § 5 ods. 1 a 2 zákona o verejnej službe. Tento výklad zodpovedá aj zásade rovnakého postavenia účastníkov pracovnoprávneho vzťahu, teda aj vzťahu vyplývajúceho zo zamestnaneckého pomeru zamestnanca vo verejnej službe.

Žalovaný v danom prípade stanovil termín zloženia sľubu zamestnancov na deň 2. apríla 2002. Zamestnancov o tom informoval na prevádzkových poradách, resp. neprítomných zamestnancov zverejnením na informačných tabuliach na verejne prístupných miestach pracoviska. Tento postup bol v rozpore s § 38 ods. 1 Zákonníka práce, ktorý ukladá zamestnávateľovi povinnosť písomnosti týkajúce sa vzniku, zmeny a skončenia pracovného pomeru alebo vzniku, zmeny a zániku povinností zamestnanca vyplývajúcich z pracovnej zmluvy doručiť zamestnancovi do vlastných rúk. Obdobne túto povinnosť ukladalo aj ustanovenie § 266a ods. 1 veta prvá zákona č. 65/1965 Zb. v znení účinnom do 31. marca 2002. Zloženie sľubu je jedným z predpokladov pre vznik pracovného vzťahu vykonávaného vo verejnej službe, resp. na premenu pôvodného zamestnaneckého pomeru, preto bolo povinnosťou zamestnávateľa oznámiť termín konania sľubu žalobkyni písomne a doručiť ho do vlastných rúk. Z uvedeného vyplýva, že žalovaný si nesplnil svoju povinnosť vyplývajúcu mu z ustanovenia § 5 ods. 1, 2 zákona o verejnej službe, lebo neumožnil žalovanej relevantným spôsobom zložiť sľub.

Postup žalovaného vo vzťahu k žalobkyni treba považovať aj za diskriminačný. Žalovaný znevýhodnil určitú skupinu svojich zamestnankýň, ktoré boli na materskej alebo ďalšej materskej dovolenke tým, že na rozdiel od ostatných zamestnancov, ich neinformoval o termíne zloženia sľubu a o zmene jej pracovno-právneho vzťahu. Postupoval tak v rozpore so zákazom diskriminácie, ktorý je upravený v § 13 Zákonníka práce. Na účely princípu rovnakého zaobchádzania považuje za nepriamu diskrimináciu navonok neutrálny pokyn, rozhodnutie alebo prax znevýhodňujúce podstatne väčšiu skupinu fyzických osôb, ak tento pokyn, rozhodnutie alebo prax nie sú vhodné a nevyhnutné a nemôžu sa ospravedlniť objektívnymi skutočnosťami. Rovnosť účastníkov pracovnoprávných vzťahov nemožno totiž vykladať absolútne bez prihliadnutia na úmysly zákonodarcu vyjadrené v článku 36 Ústavy Slovenskej republiky a zákonných ustanoveniach, upravujúcich práva žien, a to najmä matiek. Postup žalovaného nebol navyše ani v súlade s dobrými mravmi, keď žalovaný zneužil svoje právo na škodu druhého účastníka pracovnoprávneho vzťahu.

Rozsudok odvolacieho súdu spočíva z uvedených dôvodov na nesprávnom právnom posúdení [§ 241 ods. 2 písm. d) O. s. p.], a preto ho Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil podľa § 243b ods. 1 O. s. p. a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2 O. s. p.). V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O. s. p.).

37.

ROZHODNUTIE

Osobitného správcu v konkurznom konaní môže súd ustanoviť len vtedy, ak vzhľadom na rozsah správy správcu pomoc osobitného správcu pre určitý odbor skutočne potrebuje.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. apríla 2005, sp. zn. 1 M Obd V 16/2004)

Krajský súd v B. napadnutým opatrením ustanovil do funkcie osobitného správcu konkurznej podstaty Ing. R. M. pre odbor správy speňažovania majetku. Opatrenie odôvodnil tým, že v priebehu konkurzného konania boli vyvolané viaceré súdne konania a rozsah správy, vrátane podaných incidenčných žalôb, je značný, a preto podľa ustanovenia § 9 ods. 1 a § 66 ods. 1, 3 zákona o konkurze a vyrovnaní ustanovil osobitného správcu.

Na odvolanie veriteľa Ing. D. M. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 5. novembra 2003, č. k. 3 Obo 246/03-800, opatrenie súdu prvého stupňa potvrdil. Stotožnil sa s právnym názorom súdu prvého stupňa o potrebe ustanoviť vo veci osobitného správcu. K odvolacej námietke, že opatrenie vydala vylúčená sudkyňa, uviedol, že táto sudkyňa uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky Í. 5. novembra 2003, sp. zn. Ndob 548/03, nebola vylúčená z konaniu a navyiac išlo o opatrenie, ktoré nepri púšťalo odklad, a preto ani túto odvoláciu námietku nepovažoval za dôvodnú.

Na základe podnetu podaného Ing. T). M. proti uvedeným rozhodnutiam podal mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky a navrhol ich zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Uviedol, že týmito rozhodnutiami bol porušený zákon v ustanoveniach S 2, S 3. § 6, § 15 ods. 1, g 153 ods. 1, § 157 ods. 2, § 167 ods. 2 O. s. p., § 9 ods. 1, S 14 ods. 1 písm. a), § 27 ods. 8. § 66b ods. 1, 5 a § 66c ods. 1 zákona o konkurze a vyrovnaní v znení jeho novici. Na zdôvodnenie mimoriadneho dovolania ďalej uviedol:

Súdne rozhodnutia v občiansko-súdnom procese môžu mať rôznu povahu a slúžia na rôzne účely. Jedným z takýchto druhov rozhodnutí, ktoré sú upravené len v zákone o konkurze a vyrovnaní, sú opatrenia. Opatrením rozhoduje konkurzný súd ako súd prvého stupňa a je proti nemu prípustné

odvolanie. Zákon vyslovene uvádza, kedy sa tento spôsob rozhodovania použije. Opatrenie treba považovať z hľadiska teórie a praxe za rozhodnutie, pretože sa ním rozhoduje o právach a povinnostiach účastníkov konania a iných osôb, má všetky náležitosti ako súdne rozhodnutie, t. z. výrok, odôvodnenie, poučenie a na doručovanie sa používajú ustanovenia primerané ako pri uznesení. Z týchto dôvodov je možné proti opatreniu podať aj mimoriadne dovolanie podľa § 243e O. s. p.

Konkurzný súd môže vzhľadom na to, že výkon funkcie správcu býva náročný a tento nemôže vykonávať svoju funkciu na primeranej odbornej úrovni, pretože môže ísť o oblasť, pre ktorú nemá patričné vzdelanie, prípadne, že sú prevádzky úpadcu na rôznych miestach a pod. Osobitný správca však nemá nahradzovať správcu konkurznej podstaty, prípadne ho vylúčiť z možnosti nakladať s majetkom podstaty, pretože toto by bolo v rozpore s § 14 ods. 1 písm. a) zákona o konkurze a vyrovnaní, ale aj inými ustanoveniami tohto predpisu, kde sú upravené práva a povinnosti konkurzného správcu. Nakladanie s majetkom, a teda aj jeho speňažovanie je jedným zo základných práv a povinností správcu konkurznej podstaty. Krajský súd napadnutým opatrením zasiahol do práv a povinností konkurzného správcu JUDr. T. D. takým spôsobom, že tento si ich vlastne nemohol plniť, čím bolo následne zasiahnuté aj do práv veriteľov, ktorí ho schválili za konkurzného správcu. Súd im týmto znemožnil, aby sa riadne uplatňovali práva veriteľa voči úpadcovi, pretože do činnosti osobitného správcu konkurznej podstaty nemôžu zasahovať a tohto náležite kontrolovať. Navyiac odôvodnenie opatrenia je nekonkrétne a nepreskúmateľné, pričom nemá oporu pri vykonanom dokazovaní.

Uvedené opatrenie je diskutabilné aj z toho pohľadu, že uznesením z 11. novembra 2002, č. k. 4 K 262/99-588, súd zbavil funkcie osobitného správcu JUDr. D. R., ktorý mal vykonávať správu v takej istej oblasti ako Ing. R. M.

Najvyšší súd potvrdil napadnuté opatrenie krajského súdu bez bližšieho uvedenia dôvodov aj napriek tomu, že toto opatrenie vydala namietaná sudkyňa krajského súdu JUDr. B. T. s tým, že skonštatoval, že toho istého dňa uznesením, sp. zn. Ndob 548/03, rozhodol, že táto nie je vylúčená z prejednávania veci, sp. zn. 4 K 262/99, nebola vylúčená z konania a rozhodovania v predmetnej veci Najvyšším súdom Slovenskej republiky a navyiac, že išlo o rozhodnutie, ktoré nepripúšťalo odklad. S týmto právnym názorom odvolacieho súdu nemožno súhlasiť vzhľadom na to, že námietka zaujatosti bola riadne vznesená účastníkom konania, a teda nepostačoval už iba subjektívny pohľad sudcu, že je nestranný, ale o tejto nestrannosti mal rozhodnúť

nadriadený súd ešte predtým, ako ďalej vo veci k onakí. V tomto smere je veľku bohatá judikatúra, a to či už Ústavného súdu Slovenskej republiky Ílebo Kurópskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu (ďalej len „Európsky súd“J, ktorí sa zhodujú na tom, že sudca sa má objektívne javiť v očiach Íle; jeníkov k onánia i že j é nestranný, pričom musí byť vylúčená akákoľvek vonkajšia oprávnená pochybnosť o jeho nestrannosti, napr. Kyprianou v, Cyprus (Rozsudok Ílurópskeho súdu z 27. januára 2004), I Xilcourt v. Belgicko (Rozsudok Európskeho súdu zo 17. januára 1970).

Pochybnosti účastníkov konania o nezaujatosti sudkyne JUDr. I3. T, boli namieste, čo dosvedčuje aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. februára 2004, sp. zn. 7 Ndob 9/2004, ktorý rozhodol tak, že uvedenú sudkyňu vylúčil z prejednávania a rozhodovania veci z dôvodov, že má osobný vzťah k jednému z účastníkov konania, ktorý¹ by mohol ovplyvniť jej nestrannosť.

Z týchto hľadísk Najvyšší súd Slovenskej republiky postupoval nesprávne, keď v ten istý deň rozhodol o tom, že sudkyňa krajského súdu JUDr. B. T. nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Krajskom súde v B. pod sp. zn. 4 K 262/99 a navyiac v ten istý deň rozhodol aj o odvolaní proti opatreniu, ktoré táto sudkyňa vydala bez ohľadu na to, že o námietke zaujatosti voči jej osobe ešte nebolo rozhodnuté a navyiac jeho rozhodnutie o námietke zaujatosti menovanej ešte nenadobudlo právoplatnosť. Skutočnosť, že opatrenie vydala namietaná sudkyňa, je dôvodom na podanie mimoriadneho dovolania podľa § 237 písm. g) O. s. p. s poukazom na § 243e ods. 1 písm. a) O. s. p.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti považujte podmienky na podanie mimoriadneho dovolania za splnené podľa § 243e ods. 1 s poukazom na § 243f ods. 1 písm. a), c) O. s. p., pretože si to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka, ktoré nemožno dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, než mimoriadnym dovolaním.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (š 10a ods. 4 O, s. p.), po zistení, že mimoriadne dovolanie bolo podané včas oprávneným subjektom za splnenia podmienok uvedených v ustanovení § 243e O. s. p., mimoriadne dovolanie prejedná] bez nariadenia dovoladeho pojednávania, preskúmal opatrenie súdu prvého stupňa, ako aj uznesenie odvolacieho súdu v spojení s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je dôvodné.

Z o d ť o v o d n e n i a :

Dovolací súd v celom rozsahu sa stotožňuje s námietkou generálneho prokurátora, že napadnuté rozhodnutia spočívajú v nesprávnom právnom posúdení veci [§ 243f ods. 1 písm. c) O. s. p.]. Je nepochybné, že v konkurznom konaní v zmysle ustanovenia § 9 ods. 1 zákona o konkurze a vyrovnaní v znení jeho noviel môže súd ustanoviť na pomoc správcovi osobitného správcu pre určitý odbor správy. Toto ustanovenie ale neumožňuje súdu ustanoviť kedykoľvek úplne ľubovoľne osobitného správcu. Môže ho ustanoviť len vtedy, ak to vzhľadom na rozsah správy správcu pomoc osobitného správcu pre určitý odbor skutočne potrebuje. Teda spravidla by správca mal súd sám požiadať o ustanovenie osobitného správcu alebo potreba tejto pomoci by mala nepochybné vyplývať z obsahu spisu. V danej veci o potrebe ustanovenia osobitného správcu existujú dôvodné pochybnosti, najmä za stavu, keď súdy v odôvodnení svojich rozhodnutí túto potrebu riadne neodôvodnili. Predovšetkým tieto pochybnosti vyvoláva to, že súd prvého stupňa uznesením z 11. novembra 2002, č. k. 4 K 262/99-588, zbavil funkcie osobitného správcu JUDr. D. R., ktorý mal vykonávať správu v takej istej oblasti ako Ing. R. M. JUDr. D. R. podľa odôvodnenia uznesenia bol zbavený funkcie osobitného správcu z dôvodu, že odpredaním väčšej časti majetku úpadcu došlo k zníženiu rozsahu správy. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 9. decembra 2002. O niekoľko mesiacov súd prvého stupňa ustanovil napadnutým opatrením nového osobitného správcu, pričom ale súd konkrétne neuviedol v odôvodnení opatrenia, k akej konkrétnej zmene vo veci došlo od 9. decembra 2002 do 23. júna 2003. Jeho argumentácia, že v priebehu konkurzného konania boli vyvolané viaceré súdne konania, je veľmi všeobecná, lebo neuvádza, kedy tieto konania začali a neuvádza ani to, ako súvisia tieto spory s činnosťou osobitného správcu. Obdobne, aj pokiaľ súd prvého stupňa argumentuje potrebou preveriť efektívnosť uzatvorených nájomných zmlúv, neuvádza, o ktoré konkrétne nájomné zmluvy ide a či tieto neboli uzatvorené ešte pred 9. decembrom 2002, kedy súd zbavil funkcie osobitného správcu JUDr. D. R.

Odvolací súd uvedené pochybenie súdu prvého stupňa neodstránil.

Dovolací súd však sa nestotožňuje s právnym názorom generálneho prokurátora, že napadnuté opatrenie vydala zaujatá sudkyňa. Je pravdou, že voči sudkyňi JUDr. B. T. bola vznesená námietka zaujatosti, avšak nadriadený súd uznesením z 5. novembra 2003, č. k. Ndob 548/03-799, rozhodol, že táto sudkyňa nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania vo veci, vedenej na Krajskom súde v B. pod sp. zn. 4 K 262/99. V odôvodnení uznesenia Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval, že v priebehu doterajšieho

konania nebolo preukázané nič také, čo by nasvedčovalo tomu, že sú splnené predpoklady podľa ustanovenia § 14 O. s. p. Uvedené uznesenie je právoplatné a je záväzné tak pre účastníkov konania, ako aj pre súd, a preto bolo nutné vychádzať z toho, že sudkyňa vo veci nekonala ako zaujatá (§ 167 ods. 2 v spojení s ustanovením § 159 ods. 2 O. s. p.). Na uvedenom závere nič nemení skutočnosť, že JUDr. B. T. neskôr, a to uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. februára 2004, č. k. 7 Ndob 9/2004, bola vylúčená z prejednávania a rozhodovania v danej veci. Navyiac, odvolací súd v uznesení z 5. novembra 2003, sp. zn. 3 Obo 246/03, sa s námietkou týkajúcou sa zaujatosti tejto sudkyne, náležité vypořiadal.

Na základe uvedených dôvodov dovolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 243i ods. 2 v spojení s § 243b ods. 1, 2 O. s. p.).

38.

ROZHODNUTIE

Ak doručujúci orgán nemôže doručiť zásielku príslušnému súdu v dôsledku nesprávne alebo neúplne uvedenej adresy, potom odovzdanie zásielky orgánu, ktorý má povinnosť ju doručiť, je právne neúčinné.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 16. decembra 2004, sp. zn. 1 Obdo V 31/2004)

Krajský súd v Trenčíne rozsudkom zo 14. apríla 2003, č. k. 15 Cb 511/99-211, žalobu zamietol a rozhodol o náhrade trov konania.

Na odvolanie žalobcu Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 28. januára 2003, č. k. 2 Obo 284/03-243, odvolanie žalobcu odmietol. V odôvodnení uznesenia uviedol, že žalobca odvolanie podal na pošte 25. júna 2003, t. j. v lehote stanovenej v ustanovení § 204 ods. 1 O. s. p., ale nesplnil ďalšiu podmienku, keď nepodal (neadresoval) toto odvolanie na súde, proti ktorému toto rozhodnutie smeruje. Odvolanie bolo adresované a doručené Krajskému súdu v Žiline dňa 27. júna 2003. Krajský súd v Žiline doručené odvolanie zaslal Krajskému súdu v Trenčíne s oznámením, že toto bolo omylom zaslané na Krajský súd v Žiline.

Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca a navrhol ho zrušiť a vec vrátiť tomuto súdu na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil odkazom na ustanovenie § 237 písm. f) O. s. p. Na zdôvodnenie dovolania uviedol, že podľa znenia § 204 ods. 1 O. s. p. v znení platnom v čase podania odvolania, sa odvolanie podáva do 15 dní od jeho doručenia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje. Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne bol žalobcovi doručený 16. júna 2003. Týmto dňom začala plynúť 15-dňová lehota na podanie odvolania, ktoré uplynulo 1. júla 2003. Žalobca podal odvolanie na pošte dňa 25. júna 2003, čím bola splnená podmienka ustanovená v § 57 ods. 3 O. s. p. potrebná na zachovanie lehoty. Odvolanie žalobcu bolo správne adresované Krajskému súdu v Trenčíne ako súdu, ktorý rozhodoval v predmetnej veci v prvom stupni. Omylom bola len nesprávne uvedená adresa tohto súdu, na základe čoho bolo odvolanie doručené na adresu Krajský súd v Žiline dňa 27. júna 2003, ktorý odvolanie prevzal a následne dňa 18. júla 2003 doručil Krajskému súdu v Trenčíne. Tvrdenie odvolacieho súdu, že žalobca podal odvolanie síce v zákonnej lehote,

ale na nepríslušný súd, je teda nesprávni. Skutočnosť, že Krajský súd v Žiline doručil odvolanie Krajskému súdu v Trenčíne až 18. júla 2003. nemôže byť žalobcovi v neprospech, túto skutočnosť žalobca nemohol ovplyvniť. Ak by Krajský súd v Žiline nespravme prevzaté odvolanie okamžite zaslal príslušnému súdu, mohlo toto byť Krajskému súdu v Trenčíne doručené v 15-dňovej lehote. Rovnako mohli byť zachovaná lehota. »k by Krajský súd v Žiline predmetnú zásielku neprevzal. Žalobca by mal možnosť adresu opraviť a podanie odvolania zopakovať.

Žalovaní sa k dovolaniu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd do volací (S 10a ods. 2 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania, dovolanie prejedná! bez nariadenia dovolacieho pojednávania, preskúmal napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k závoru, le dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému tento mimoriadny opravný prostriedok nie je prípustný.

Z o d ť o v d n e n i a :

Z obsahu spisu vyplýva, že sídlo Krajského súdu v Trenčíne je na adrese: Nám. sv. Anny č. 28, 911 50 Trenčín. Dovolal takémuto súdu odvolanie zo dňa 20. júna 2003 ani neadresoval, ani nezaslal. Na samotnom podaní, označenom ako odvolanie, uviedol adresu Krajský súd v Trenčíne, Orolaká 3, 010 01 Žilina, z čoho je zrejmé, že ide o úplne zinálečnú adresu, na ktorej žiaden takýto subjekt neexistuje. Z hľadiska posúdenia zachovania 15-dňovej lehoty je však rozhodujúce, ktorému subjektu adresoval zásielku obsahujúcu odvolanie. Ide o zásielku podanú na pošte B. 25 dňa 25. júna 2003. Na tejto obálke je uvedená adresa: Krajský súd, Orolská 3, 010 11 Žilina. Dovoláte! sa mylne domnieva, že tento jeho postup je v súlade s Ustanovením S 57 ods. 3 O. s. p. Podľa tohto ustanovenia lehota je zachovaná, ak sa posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo podáme odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť- Zachovanie lehoty podľa tohto ustanovenia prichádza do úvahy len vtedy, ak odosielateľ uvedie správnu adresu súdu, ktorému tento orgán má zásielku doručiť. Ak odosielateľ túto povinnosť nesplní a uvedie nesprávnu adresu súdu alebo adresu neúplnú, pre ktorú vadu zásielku príslušnému súdu nie je možné doručiť, alebo v dôsledku nesprávne uvedenej adresy, zásielka sa doručí inému subjektu (kdekoľvek), potom odovzdanie zásielky v zmysle S 57 ods. 3 O. s. p. je zmarené, lebo doručujúci orgán nie je spôsobilý túto zásielku doručiť príslušnému súdu. Zodpovednosť za uvedenie správnej adresy je na odosielateľovi. Ak

odosielateľ zásielku s odvolaním adresoval Krajskému súdu v Žiline, vrátane adresy jeho sídla, potom tento súd bol povinný uvedenú zásielku aj prijať, pretože neexistoval žiaden právny dôvod, aby jej prijatie odmietol. Je pravdou, že ak by Krajský súd v Žiline túto zásielku bol v 15-dňovej lehote opätovne odoslal na adresu Krajského súdu v Trenčíne, odvolacia lehota by bola zachovaná. Krajský súd v Žiline však takto nepostupoval.

Z uvedeného vyplýva, že postupom odvolacieho súdu dovolateľovi nebola odňatá možnosť konať pred súdom [§ 237 písm. f) O. s. p.], a preto dovolací súd dovolanie žalobcu podľa ustanovenia § 218 ods. 1 písm. c) v spojení s ustanovením § 243b ods. 4 odmietol.

Žalobca v dovolacom konaní nebol úspešný a žalovaným trovy v dovolacom konaní nevznikli, preto dovolací súd náhradu týchto trov žalovaným nepriznal.

39.

ROZHODNUTIE

Súd môže nariadiť likvidáciu družstva iba vtedy, ak družstvo uvedené v ustanovení § 765 ods. 1 Obchodného zákonníka nepožiadá o vykonanie zmien v obchodnom registri a v ustanovenej lehote neurobí tak ani po výzve súdu.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. septembra 2003, sp. zn. M Obdo V 5/2001)

Žalobou došlou súdu 18. júla 1997 sa žalobcovia domáhali, aby súd zrušil Poľnohospodárske družstvo L. H. so sídlom v K., zapísaného v obchodnom registri Okresného súdu B. B. a nariadil jeho likvidáciu. Žalobu odôvodnili tým, že žalované družstvo pri svojom založení porušilo transformačný zákon č. 42/1992 íb., lebo sa netransformovalo v zmysle jediného prijatého transformačného projektu.

Krajský súd v Ž. uznesením z 5. mája 1999, č. k. 22 Ncb 126/98-207, návrh zamietol a rozhodol o náhrade trov konania. V odôvodnení uznesenia uviedol, že schválený transibniiačný projekt predpokladal transformáciu družstva na tri samostatné obchodné K polo čnosti, a to akciovú spoločnosť L. T., akciovú spoločnosť L. M. a akciovú spoločnosť K., H., M. B., V. B. Dňom 2. apríla 1960 došlo k zápisu družstva s názvom Jednotné roľnícke družstvo v K., so sídlom K. Ku dňu 24. apríla .1989 bolo na Okresnom súde B, B. v oddelení podnikového registra zapísané pod názvom Jednotné roľnícke družstvo L. H., so sídlom v K. Uznesením Okresného súdu B. B., sp. zn. QT 592/S. 7, 29. marca 1996 je konštatované, že členská schôdza konaná dňa 2. februára 1993 a 19. decembra 1995 prijala zmenu stanov a družstvo sa premenilo na družstvo v zmysle íf 765 Obchodného zákonníka v zmysle zákona č. 42/1992 Zb. Súčasťou tohto registrového spisu je aj uvedený transformačný projekt družstva. Z výpisu z obchodného registra Okresného súdu Ž., oddiel Dr. vložka 189/L, súd zisti), že v obchodnom registri je zapísané družstvo s obchodným menom Poľnohospodárske družstvo L. H., so sídlom v K., IČO 00195588. deň vzniku 18. marca 1960. Súd dospel k záveru, že žalovaný, ktorý je zapísaný v čase tohto konania v príslušnom obchodnom registri, nie je novozaloženým družstvom, ktoré by vzniklo či už zlúčením, splynutím alebo rozdelením iných družstiev, preto nemohlo byť naplnené ustanovenie § 257 ods. 1 písm. f) Obchodného zákonníka, ktoré

umožňuje zrušiť družstvo v prípade, že založením, splnutím alebo zlúčením družstva sa porušil zákon. Žalovaný, ako subjekt, bol založený 19. marca 1960 a je nositeľom rovnakého IČO, ktoré je totožné s IČO subjektu, ktorý bol zapísaný pred účinnosťou Obchodného zákonníka. Nedošlo k zániku pôvodného družstva alebo pôvodných družstiev, z ktorých sa malo vytvoriť zlúčením jedno družstvo, resp. k zániku pôvodného družstva, ktorého rozdelením mali vzniknúť ďalšie družstvá tak, ako to upravujú ustanovenia § 255 a § 256 Obchodného zákonníka. S poukazom na ustanovenie § 11 ods. 2 zákona č. 42/1992 Zb. nedošlo ani k zániku družstva, teda ani nemohlo vzniknúť novozaložené družstvo ako žalovaný. Ustanovenie § 257 ods. 1 Obchodného zákonníka nepredpokladá možnosť podania návrhu na zrušenie družstva a nariadenie likvidácie v prípade, že dôjde k porušeniu zákona, v danom prípade ustanovenie § 765 Obchodného zákonníka v spojení so zákonom č. 42/1992 Zb. Ustanovenie § 765 ods. 4 Obchodného zákonníka predpokladá nariadenie likvidácie družstva v prípade, že nedôjde k premene družstva zákonným spôsobom v súlade s ustanovením § 765 Obchodného zákonníka, avšak ustanovenie § 765 ods. 4 Obchodného zákonníka nezakotvuje právomoc súdu zrušiť spoločnosť, len nariadiť jej likvidáciu, pričom v ustanovení § 257 ods. 1 Obchodného zákonníka zákonodarca predpokladá rozhodnutie súdu v spojení s § 254 ods. 2 písm. c) Obchodného zákonníka o jeho zrušení a nariadení jeho likvidácie. Preto nie je tu zákonný predpoklad k tomu, aby súd žalobe vyhovel.

Odvolací súd uznesením z 10. februára 2000, č. k. 3 Obo 229/99-227, uvedené uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. V odôvodnení uznesenia uviedol, že podanou žalobou žalobcovia namietali platnosť uznesenia valného zhromaždenia zo dňa 16. decembra 1992, ktoré nebolo v súlade s transformačným projektom, podľa ktorého mala vzniknúť akciová spoločnosť, čo oprávnené osoby neschválili, ale rozhodli sa pre družstvo. Tomuto družstvu na ďalšom valnom zhromaždení dňa 2. februára 1993 schválili príslušné orgány zmenu stanov, čo nechali zapísať do obchodného registra. Z uvedeného vyplýva, že určenie neplatnosti uznesenia členskej schôdze, zvolanej podľa ustanovenia § 9, § 11, § 14 zákona č. 42/1992 Zb., žalobcovia v zmysle ustanovenia § 242 Obchodného zákonníka žiadali po uplynutí jednomesačnej lehoty, a preto odvolací súd napadnuté uznesenie potvrdil. Ďalej uviedol, že odvolací súd sa stotožnil s právnym názorom krajského súdu v plnom rozsahu, pretože danú vec bolo potrebné posúdiť podľa ustanovenia § 765 Obchodného zákonníka. Tiež sa stotožnil s tou časťou odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa, ktorá sa týka aplikácie ustanovenia § 254 až § 260 Obchodného zákonníka pri zrušení a likvidácii družstva, ktoré sú v postavení *lex specialis* k ustanoveniu § 68 Obchodného zákonníka.

Proti obom uzneseniam na podnet žalobcov podal mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky a navrhol ich zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Na zdôvodnenie mimoriadneho dovolania uviedol, že súdy sa neriadili ustanoveniami § 11 ods. 2, § 12 zákona č. 42/1992 Zb., § 254 ods. 1, ods. 2 písm. c), § 765 ods. 1, ods. 4 Obchodného zákonníku, § 3f) Občianskeho zákonníka a § 158 ods. 1 O. s. p. Základného pochybenia sa dopustil krajský súd, ak po tom, čo správne zistil skutkový stav a najmä to, že Poľnohospodárske družstvo L. H. je totožné s Poľnohospodárskym družstvom L. H. založeným v roku 1960 a zákonným spôsobom nedošlo k jeho transformácii) ustálil, že ani za týchto okolností nie je daná jeho právomoc vysloviť zrušenie družstva a jeho likvidáciu. Cieľom transformačného zákona v jeho Celosti bolo ukončiť doterajšiu existenciu poľnohospodárskych družstiev a umožniť, aby ďalej existovali len ako také subjekty práva (spoločnosti, či družstvá), ktoré plne rešpektujú nielen ustanovenia Občianskeho zákonníka, ale aj oprávnenia osôb, ktoré nie sú členmi družstiev, ale sú vlastníčkmi pôdy, či iného majetku užívaného družstvom. Z tohto hľadiska treba transformačný zákon považovať za lex specialis voči Obchodnému zákonníku.

Z tohto právneho stavu ale vyplýva (okrem iných rozdielov) aj možnosť zániku pôvodného družstva, či jeho vstupu do likvidácie bez predchádzajúceho zrušenia, keďže takýto postup transformačný zákon sám vo vyššie citovaných ustanoveniach predpokladá, čomu nasvedčuje aj pri najmenšom čo sa týka likvidácie družstva) aj ustanovenie § 765 ods. 4 Obchodného zákonníka.

Na základe zisteného skutkového stavu mal preto krajský súd vyhovieť žalobe, prinajmenšom v časti, ktorou sa žalobcovia domáhali likvidácie žalovaného.

Tento právny názor možno podporiť aj výňatkami z odborných publikácií, ako sú Právo a podnikanie a Právnik, oba z roku 1993.

V článku „Majetkové vzťahy v súčasnom družstve“ uverejnenom v roku 1993 v časopise Právo a podnikanie (č. 3, str. 131) sa okrem iného uvádza: „Pre najbližšie obdobie je možné hovoriť o troch podobách družstva, s ktorým prichádzajú partneri do styku:

- a) družstvo vzniknuté po 1. januári 1992 podľa Obchodného zákonníka,
- b) družstvo, ktoré vykonalo svoju transformáciu a prispôbilo svoje právne pomery Obchodnému zákonníku a vykonalo príslušné zápisy v obchodnom registri,
- c) družstvo, ktoré splnilo svoje povinnosti z transformácie, ale doposiaľ neboli vykonané zápisy v obchodnom registri a

d) o ďalšej (štvrtej) podobe družstva je možné v súčasnej dobe hovoriť v tých prípadoch, ak družstvo nespĺnilo zákonné požiadavky na jeho transformáciu."

V takom prípade totiž nariadi súd likvidáciu doterajšieho družstva (pozri § 11, § 12 a § 22 ods. 2 transformačného zákona, § 765 ods. 4 Obchodného zákonníka).

V článku S. Marschala „Odkedy beží lehota - Termíny vydania majetkového podielu podľa transformačného zákona", uverejnenom v časopise Právník (1993, č. 2, str. 48), sa možno dočítať: „Keďže v ustanovení § 13 ods. 2 transformačného zákona sa nerozlišujú tri možné varianty po transformácii družstva:

1. pokračovať ďalej ako družstvo a prispôbiť svoje stanovy Obchodnému zákonníku,
2. rozdeliť sa na viac družstiev,
3. premeniť sa na jednu alebo viac právnických osôb podľa Obchodného zákonníka,

je potrebné konštatovať, že Obchodný zákonník tak celkom jednoznačne viaže právnu premenu doterajšieho družstva na družstvo podľa Obchodného zákonníka, a to postupom podľa transformačného zákona."

Pre prípad, ktorý je predmetom tohto mimoriadneho dovolania, jednoznačne z tejto dikcie vyplýva, že nestačí, ak žalovaný prispôbil svoje stanovy Obchodnému zákonníku, pretože tak neurobil podľa transformačného zákona, ale práve v snahe obísť jeho kogentné ustanovenia a vyhnúť sa hmotno-právnym dôsledkom schváleného transformačného projektu, podľa ktorého sa mal žalovaný rozdeliť na tri akciové spoločnosti.

Preto treba rozhodnutie členskej schôdze žalovaného, ktoré vytvorilo právny základ takémuto postupu, považovať za neplatný právny úkon v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka (keďže jeho účelom bolo obísť transformačný zákon a súčasne navodiť fikciu jeho dodržania). Za tohto právneho stavu treba žalovaného považovať za „družstvo", ktoré nespĺnilo zákonné požiadavky na svoju transformáciu, pričom v takomto prípade súd musí „nariadiť jeho likvidáciu". Obdobný názor vyplýva aj z rozhodnutia českého Najvyššieho súdu č. R 1, 2/95 (citované v komentovanom Obchodnom zákonníku, 5. vydanie 1998, ktorý vydalo nakladateľstvo C. H. Beck),

Čo sa týka tej časti žaloby, ktorou sa žalobcovia domáhajú i zrušenia žalovaného, bolo by možné — s prihliadnutím na osobitné postavenie transformačného zákona - zaujať i právny názor, že na vyslovenie zrušenia družstva postačuje súdu formulácia obsiahnutá v § 254 ods. 2 písm. c) Ob-

chodného zákonníka, i keď v danom prípade nie sú splnené ďalšie podmienky uvedené v ustanovení § 257 ods. 1 písm. a) až e). Postulovať takýto právny názor by však bolo potrebné iba vtedy, ak by bolo nepochybné, že zániku družstva, prípadne jeho likvidácii musí vždy predchádzať jeho zrušenie. Nepochybnosť takejto právnej konštrukcie však nie je daná. Treba preto vytknúť súdu prvého stupňa, že pred rozhodnutím vo veci samej sa dôsledne nezaoberal právnym stavom, pričom nezvážil najmä možnosť čiastočného vyhovenia žalobe v časti vyslovenia likvidácie družstva. Navyše, ak súd ani nezvážil možnosť postupu podľa § 254 ods. 2 písm. c) s použitím § 765 ods. 4 Obchodného zákonníka.

zachovanie doterajšieho právneho názoru súdu prvého stupňa by fakticky znamenalo legalizáciu obchádzania transformačného zákona družstvom, ktoré nielenže nerešpektuje schválený iranaformačný projekt, ale navyše no základe predstieraného schválenia iného „transformačného projektu“ (ktorý ním nemôže byť už aj preto, že nespĺňa zákonné predpoklady čo do autorstva tohto materiálu, ani čo do grémia, ktoré ho údajne „schválilo“) zotrvať vo svojej pôvodnej forme, vrátane majetkového substrátu bez ohľadu na plagrantné porušenie práv vlastníkov pozemkov a iného majetku, s ktorým hospodári.

Pochybením odvolacieho súdu bolo, že v tomto konaní bez opory v obsahu spisu ustálil, že žalobcovia svojou žalobou namietali platnosť uznesenia valného zhromaždenia zo 16. decembra 1992. Toto tvrdenie nemá oporu v obsahu súdneho spisu, ani vo vykonaných dôkazoch.

Pokiaľ odvolací súd tvrdí, že „žalobca žalobou namietal platnosť uznesenia valného zhromaždenia zo 16. decembra 1992“, je jeho tvrdenie nesprávne, pretože žalobcovia práve uznesením valného zhromaždenia zo 16. decembra 1992 odôvodňovali svoj nárok, teda toto uznesenie tvorí jeden z hlavných dôkazov, ktorým žalobcovia od podania žaloby v priebehu celého konania argumentovali vo svoj prospech.

Pokiaľ odvolací súd tvrdí, že toto uznesenie „nebolo podľa jeho (t. j. žalobcovho) názoru v súlade s transformačným projektom“, je Jeho tvrdenie nesprávne, pretože žalobcovia v konaní tvrdili i preukázali, že práve týmto uznesením bol schválený transformačný projekt, ktorého platnosť uznávajú.

Pokiaľ odvolací súd tvrdí, že „podľa projektu mala vzniknúť akciová spoločnosť“, je jeho tvrdenie nesprávne, pretože podľa schváleného projektu mali vzniknúť tri akciové spoločnosti, pričom dve z nich (a. s.. A, a a. g., R.) aj boli založené, pričom vo veci a. s., A- v súčasnosti prebieha dovolacie konanie, týkajúce sa povolenia jej zápisu do obchodného registra.

Pokiaľ odvolací súd tvrdí, že (vznik akciovej spoločnosti) „oprávnené osoby neschválili, ale rozhodli sa pre družstvo“, je jeho tvrdenie nesprávne, pretože to boli práve oprávnené osoby, ktoré sa schválením transformačného projektu rozhodli pre vznik troch akciových spoločností. Na druhej strane neobstojí ani tvrdenie odvolacieho súdu, že by sa „oprávnené osoby rozhodli pre družstvo“, pretože ďalšie podnikanie v družstevnej forme neschválili oprávnené osoby, ale len členská schôdza družstva (žalovaného) pri súčasnom ignorovaní schváleného (a teda aj pre žalovaného a jeho orgány) záväzného transformačného projektu.

Odvolací súd takisto pochybil, ak sa v ďalšom stotožnil s právnym názorom súdu prvého stupňa, čím porušil tiež ustanovenie § 220 ods. 1 O. s. p., resp. § 221 ods. 1 O. s. p. (ak by bolo potrebné ďalším dokazovaním ozrejmiť doposiaľ neustálené skutkové okolnosti).

Z uvedených zistení vyplýva, že tak Krajský súd v Ž., ako aj Najvyšší súd Slovenskej republiky, vec nesprávne právne posúdili, čo zakladá dôvod na podanie tohto mimoriadneho dovolania podľa § 243f ods. 1 písm. d) O. s. p.

Navyše je potrebné konštatovať, že rozhodnutie odvolacieho súdu nemá v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní, v dôsledku čoho je pre podanie mimoriadneho dovolania daný aj dôvod podľa § 243f ods. 1 písm. c) O. s. p.

Žalobcovia vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu uviedli, že s jeho obsahom súhlasia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 4 O. s. p.), po zistení, že mimoriadne dovolanie bolo podané v zákonnej lehote, vec prejednal bez nariadenia dovolacieho pojednávania, preskúmal napadnuté uznesenia, ako aj konanie, ktoré im predchádzalo, súc viazaný rozsahom a dôvodmi mimoriadneho dovolania dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie nie je dôvodné.

Z o d ô v o d n e n i a :

Z obsahu podanej žaloby jednoznačne vyplýva, že žalobcovia sa ňou domáhajú zrušenia a nariadenia likvidácie Poľnohospodárskeho družstva L. H. so sídlom v K. z dôvodu, že toto družstvo pri svojom založení porušilo zákon č. 42/1992 Zb. O tejto žalobe súdy oboch stupňov aj rozhodli. Preto námietka generálneho prokurátora, že odvolací súd posudzoval platnosť uznesenia valného zhromaždenia zo 16. decembra 1992 bez opory v obsahu

spisu a vo vykonanom dokazovaní z hľadiska vymedzenia predmetu konania, je bezpredmetná. Je nepochybné, že odvolací súd rozhodol o tom istom predmete konania, ako aj súd prvého stupňa, čo vyplýva jednak z úvodnej časti uznesenia odvolacieho súdu, ako aj z jeho odôvodnenia. Odvolací súd v odôvodnení uznesenia výslovne uvádza, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s právnym názorom krajského súdu. Z tohto dôvodu úvaha odvolacieho súdu, týkajúca sa platnosti uznesenia valného zhromaždenia zo 16. decembra 1992, sa javí aj dovolaciemu súdu už ako nadbytočná, ale nemajúca už vplyv na vecnú správnosť oboch napadnutých rozhodnutí. Vecná správnosť oboch napadnutých rozhodnutí vyplýva z toho, že zrušenie žalovaného subjektu a nariadenie jeho likvidácie rozhodnutím súdu v danom prípade nemá oporu v právnom poriadku Slovenskej republiky.

D o volací súd sa stotožňuje s názorom generálneho prokurátora, pokiaľ ide o nim uvádzané ciele transfbrmačného zákona č. 42/1992 Zb, Či v prípa« cic žalovaného boli tieto ciele v celom rozsahu naplnené, nie je potrebné z hľadiska vyššie vymedzeného predmetu konania posudzovať. Generálny prokurátor dôvodnosť mimoriadneho dovolania vidí predovšetkým v tom, že krajský súd nevyhovel žalobe, ktorou sa žalobcovia domáhali nariadenia likvidácie žalovaného. Podľa právneho názoru generálneho prokurátora súd prvého stupňa mal tak rozhodnúť podľa ustanovenia § 765 ods. 4 Obchodného zákonníka. Tento právny názor generál neho prokurátora je nesprávny. Podľa tohto ustanovenia súd môže nariadiť likvidáciu družstva iba vtedy, ak družstvo uvedené v ustanovení!) '765 ods. 1 Obchodného zákonníku (ktorý ukladá družstvám vzniknutým pred účinnosťou Obchodného zákonníku povinnosť premeniť sa na spoločnosti alebo družstvá podľa tohto zákona spôsobom, ktorý ustanovuje osobitný zákon, t. j. zákon č. 42/1992 *V.b.j* nepožiada o vykonaní t- zmien v obchodnom registri v ustanovenej lehote a neurobí tak ani po výzve sudu. V" danom prípade žalovaný nepochybné Q vykonanie zmien v obchodnom registri požiadal a registrový súd tejto požiadavke aj vyhovel. Aj pokiaľ by takto žalovaný nebol postupoval, podľa ustanovenia S 766 ods. 4 Obchodného /á.konnika súd jeho likvidáciu by mohol nariadiť iba vtedy, ak by ho bol súd na takýto postup vyzval. Nikto z účastníkov a ani generálny prokurátor netvrdí, že by takáto výzva bola zo strany súdu zaslaná. Pritom na tento postup žalovaný ani nemohol byť vyzvaný v danom konaní, ale mohol to v prípade potreby urobiť registrový súd, ktorý však návrhu žalovaného na vykonanie zmien v obchodnom registri vyhovel, a preto nemal ani dôvod žalovanému výzvu podľa ustanovenia S 7tí5 ods. 4 Obchodného zákonníka zasielať. Preto správne súd žalobu o nariadenie likvidácie žalovaného zamietol. Tu síce generálny prokurátor namieta ešte aj neplatnosť rozhodnutia členskej schôdze podľa ustanovenia

§ 39 OZ, ktoré „vytvorilo právny základ takéhoto postupu“, avšak bližšie toto rozhodnutie nešpecifikuje, ani neuvádza, podľa akého ustanovenia by sa v takom prípade mala nariadiť likvidácia družstva, a preto dovolací súd nemohol ani tejto námietke generálneho prokurátora vyhovieť.

Pokiaľ je predmetom konania aj zrušenie žalovaného družstva, sám generálny prokurátor v tomto smere nezaujal jednoznačný právny názor, keď v mimoriadnom dovolaní uvádza, že pre zrušenie družstva podľa ustanovenia § 254 ods. 2 písm. c) Obchodného zákonníka nie sú dané dôvody vyjadrené v ustanovení § 257 ods. 1 písm. a) až e) Obchodného zákonníka. Takéto dôvody pre zrušenie družstva (a prípadnú jeho likvidáciu) podľa tohto ustanovenia (t. j. ustanovenie § 257 Obchodného zákonníka) vo veci zistené neboli a ich prípadné nezistenie generálny prokurátor ani nenamieta. Postup podľa § 254 ods. 2 písm. c), s použitím § 765 ods. 4 Obchodného zákonníka, ktorý podľa názoru generálneho prokurátora mal zvážiť súd, neprichádza v úvahu, pretože ako je uvedené vyššie, pre postup podľa ustanovenia § 765 ods. 4 Obchodného zákonníka nebol daný dôvod. V ďalšom dovolací súd poukazuje na správne dôvody uvedené v rozsudku súdu prvého stupňa.

Na základe týchto dôvodov dovolací súd podľa ustanovenia § 243b ods. 1, v spojení s ustanovením § 243i ods. 2 O. s. p. mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora zamietol.

40.

ROZHODNUTIE

1. Prerokovanie správy o kontrole nemôže nahradiť riadne vedečné správne konanie a kontrola sama osebe nie je takým konaním. Preto vydanie rozhodnutia o uložení sankcie bez riadne začatého a podľa ustanovení Správneho poriadku vedeného správneho konania nie je v súlade so zákonom a také zistenie v súdnom konaní je dôvodom pre zrušenie rozhodnutia pre nezákonnosť spočívajúcu v nedostatočnom zistení skutkového stavu a v nepreskúmateľnosti rozhodnutia.

2. Skutočnosť, že zákon č. 27¹1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov v ustanovení § 24 neurčuje hľadiská pre stanovenie výšky sankcie (ako je závažnosť porušenia zákona, opakované porušenie zákona, jeho následky, okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo) ešte nezbaňuje správny orgán povinnosti výšku sankcie v odôvodnení rozhodnutia odôvodniť, najmä ak sa ukladá sankcia v rozpätí určenom zákonom od 0 do 2 mil. Sk.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. septembra 2004, sp. zn. 7 SŽ 177/03)

Žalobca sa domáhal preskúmania a zrušenia rozhodnutia ministra zdravotníctva, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie ministerstva zdravotníctva (rozhodnutia označené vo výroku) o uložení pokuty vo výške 900 000,- Sk za nesplnenie opatrení na odstránenie závažných nedostatkov zistených kontrolou účelového fondu. Žalobca v podanej žalobe tvrdil, že rozhodnutia ministerstva vychádzajú zo subjektívne posudzovaného skutkového stavu, keďže kontrolná skupina nerešpektovala zásady kontroly podľa S 9 ods. 1 písm. a) zákona č. 10/1996 Z. z. a nezohľadnila námietky, ktoré žalovaný ku skutkovým zisteniam predložil. Žalobca považuje jednotlivé body záveru vykonanej kontroly za nesprávne a uloženie pokuty za úkon bez právneho dôvodu.

Žalovaný žiadal zamietnutie žaloby.

Najvyšší súd, ako súd príslušný podľa § 246 ods. 2 O. s. p., preskúmal žalobou napadnuté rozhodnutie a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe a dospel k záveru, že v konaní a rozhodnutí žalovaného sú, okrem žalobou vytýkaných vád konania a rozhodnutia, tak vážne rozpory a nedostatky, ktoré samé osebe vedú k záveru o nezákonnosti rozhodnutia (§ 250i ods. 3 O. s. p.) a žaloba je preto dôvodná.

Z o d ô v o d n e n i a :

Z predloženého spisového materiálu súd dospel k záveru, že neboli naplnené základné procesné zásady správneho konania, ako je vydanie rozhodnutia o začatí správneho konania na základe záverov kontroly (§ 18 Správneho poriadku), žalobca nemal možnosť sa k dôvodom začatia správneho konania vyjadriť na ústnom pojednávaní (§ 21 Správneho poriadku), správny orgán rozhodujúci v prvom stupni si nežadovával všetky podklady potrebné pre rozhodnutie, najmä vyjadrenie žalobcu (§ 32), zo spisu nevyplýva, či žalobca mal možnosť vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia pred jeho vydaním (§ 33) a ako hodnotil správny orgán vykonané dôkazy (§ 34 ods. 5 Správneho poriadku). Keďže v predmetnej veci išlo o konanie o uložení sankcie, nemal sa správny orgán riadiť len zisteniami kontrolnej správy, ale mal vykonať aj iné dôkazy, ktorými mohol objasniť skutočný stav veci, najmä ak žalobca výsledky kontroly namietal.

Podľa názoru súdu prerokovanie správy o kontrole nemôže nahradiť riadne vedené správne konanie a kontrola sama osebe nie je takým konaním. Preto vydanie rozhodnutia o uložení sankcie bez riadne začatého a podľa ustanovení Správneho poriadku vedeného správneho konania nie je v súlade so zákonom a také zistenie v súdnom konaní je dôvodom pre zrušenie rozhodnutia pre nezákonnosť spočívajúcu v nedostatočnom zistení skutočného stavu a v nepreskúmateľnosti rozhodnutia.

Ministerstvo zdravotníctva, ako príslušný orgán štátneho dozoru, podľa § 67 ods. 1 zákona č. 273/1994 Z. z. a zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní rozhodnutím z 2. júna 2003 uložilo žalobcovi „v zmysle § 24 ods. 6 písm. a) zákona č. 273/1994 Z. z. pokutu 900 000,- Sk za nesplnenie opatrení na odstránenie zistených závažných nedostatkov podľa kontrolných zistení uvedených v Správe o výsledku finančnej kontroly zo dňa 2. apríla 2003 zameranej na plnenie opatrení na odstránenie nedostatkov zistených kontrolou účelového fondu podľa § 52 zákona č. 273/1994 Z. z. v znení neskorších predpisov (doslovné znenie výroku rozhodnutia). Konkrétne skutkové dôvody pre uloženie sankcie neboli vo výroku rozhodnutia uvedené, najmä

tam nebola konkretizácia tých opatrení, ktorých nesplnenie bolo dôvodom uloženia sankcie.

Právnym dôvodom uloženia sankcie podľa § 24 ods. 6 písm. a) zákona č. 273/1994 Z. z. môže byť porušenie niektorého z ustanovení výslovne uvedených v § 24 ods. 6. Z výroku prvostupňového rozhodnutia však nevyplýva, ktoré z tam výslovne vymenovaných ustanovení zákona bolo porušené.

Podľa § 46 Správneho poriadku rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti. Podľa § 47 ods. 2 Správneho poriadku výrok obsahuje rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodlo. Vzhľadom na to, že v danom prípade sa ukladá sankcia za porušenie povinnosti, požiadavka určitosti, nezameniteľnosti a preskúmateľnosti rozhodnutia je naplnená len vtedy, ak okrem uvedenia ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa bezprostredne konkrétna sankcia ukladá (§ 24 ods. 6 zákona č. 273/1994 Z. z.), obsahuje výrok aj skutkové okolnosti (skutok, konanie porušujúce zákon) a právnu kvalifikáciu konania porušujúceho zákon, čo v danom prípade rozhodnutie orgánu prvého stupňa neobsahuje a tento nedostatok neodstránil ani orgán rozhodujúci o rozklade.

Podľa § 47 ods. 3 Správneho poriadku (v znení platnom do 31. decembra 2003) v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom pre rozhodnutie, aké úvahy ho viedli pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodol.

Uvedeným požiadavkám zákona preskúmané rozhodnutia nezodpovedajú z viacerých dôvodov.

Podľa odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia vykonal odbor štátneho dozoru nad zdravotným poistením Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky v čase od 7. marca 2003 do 31. marca 2003 kontrolu zameranú na plnenie opatrení a odstránenie nedostatkov zistených kontrolou účelového fondu podľa § 52 zákona č. 273/1994 Z. z. v znení neskorších predpisov. Rozhodnutie tu neuvádza konkrétne opatrenia, ktorých naplnenie bolo kontrolované.

Kontrolou bolo podľa dôvodov rozhodnutia zistené, že

- 1, VŠZP nesplnila opatrenia a neodstránila nedostatky zistené predchádzajúcou kontrolou.

2. VŠZP neprijala dostatočné opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov a príčin ich vzniku a nevyvodila proti zodpovedným zamestnancom osobnú zodpovednosť, čím porušila § 12 ods. 4 zákona č. 10/1996 Z. z.
3. VŠZP opakovane prekročila odsúhlasený objem finančných prostriedkov o 188 525 Sk pri akcii genetika, čím neoprávnene nakladala s verejnými prostriedkami.
4. VŠZP uzatvorila zmluvy so S. na roky 2001 a 2002 napriek tomu, že Krajský úrad v Banskej Bystrici zrušil rozhodnutie oprávňujúce na poskytovanie zdravotnej starostlivosti, ktoré nadobudlo právoplatnosť 31. januára 2001, a preto S. nemalo oprávnenie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti, čím prišlo k porušeniu § 38 ods. 1 zákona č. 273/1994 Z. z. a § 23 ods. 3 zákona č. 277/1994 Z. z. v znení neskorších predpisov.
5. VŠZP opakovane porušila § 52 ods. 2 zákona č. 273/1994 Z. z. tým, že z prostriedkov účelového fondu uhrádzala náklady, ktoré nesúviseli s poskytovaním zdravotnej starostlivosti,

Podľa dôvodovej časti rozhodnutia kontrola bola ukončená prerokovaním Správy o výsledku finančnej kontroly, jej Dodatku a spísaním Zápisnice 14. apríla 2003. Na základe zistených skutočností Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky, ako orgán štátneho dozoru, rozhodol o uložení pokuty bez zdôvodnenia jej výšky.

Z uvedeného nepochybne vyplýva, že rozsah porušení zákona uvedených v dôvodoch rozhodnutia je širší, než porušenie spočívajúce v neplnení opatrení z predchádzajúcej kontroly, ktoré je ako skutkový dôvod pre uloženie sankcie uvedené vo výroku rozhodnutia. Medzi výrokom rozhodnutia a jeho odôvodnením je teda vecný rozpor, ktorý spôsobuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nezrozumiteľnosť.

Proti uvedenému rozhodnutiu podal žalobca rozklad, o ktorom rozhodol minister zdravotníctva na základe návrhu rozkladovej komisie tak, že rozklad zamietol a rozhodnutie ministerstva zdravotníctva z 2. júna 2003 potvrdil.

Podľa odôvodnenia rozhodnutia o rozklade ministerstvo pokutu uložilo z dôvodu, že poisťovňa prekročila odsúhlasený objem finančných prostriedkov o 188 525,- Sk pri akcii genetika, čím neoprávnene nakladala s finančnými prostriedkami a poisťovňa uzatvorila zmluvy so S. Hotel B. na roky 2001 a 2002 napriek tomu, že povolenie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti v neštátnom zdravotníckom zariadení už k 31. januára 2001 bolo právoplatne zrušené.

Minister zdravotníctva, ako orgán rozhodujúci o rozklade, na návrh rozkladovej komisie vo svojom rozhodnutí uviedol, že následná kontrola uskutočnená v čase od 7. marca 2003 do 31. marca 2003 kontrolnou skupinou štátneho dozoru nad zdravotným poistením bola zameraná na odstránenie nedostatkov zistených predchádzajúcou kontrolou účelového fondu poisťovne, ktorá sa uskutočnila v roku 2001 za obdobie rokov 1998 až 2000, ako aj jeho využívaním v nasledujúcich rokoch.

V tejto súvislosti sa v rozhodnutí o rozklade konštatuje, že poisťovňa poskytla nad rámec schváleného objemu finančných prostriedkov z účelového fondu o 188 525,- Sk viac a opakovane prekročila odsúhlasený objem finančných prostriedkov, čím prišlo k neoprávnenému použitiu finančných prostriedkov. Z predloženého spisového materiálu vyplýva, že išlo o skutočnosti, ku ktorým došlo v roku 2002. Tvrdené porušenie zákona nenapĺňa skutkovú podstatu nesplnenia opatrení z predchádzajúcej kontroly, (ako sa to uvádza vo výroku rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu, ktorý bol rozhodnutím o rozklade potvrdený), ale podľa dôvodov rozhodnutia bola sankcia uložená za opakované prekročenie objemu finančných prostriedkov.

Podľa názoru súdu skutočnosť, že po vykonaní prvotnej kontroly sa eventuálne kontrolovaný subjekt dopustí rovnakého pochybenia, aké bolo vytýkané prvotnou kontrolou, bez ďalšieho neznamená, že takéto konanie možno kvalifikovať ako nesplnenie opatrení na odstránenie nedostatkov, najmä ak opatrenia, ktorých nesplnenie sa v rozhodnutí vytýka, nie sú v rozhodnutí konkretizované. Rozpor medzi skutkovým vymedzením postihovaného konania uvedeným vo výroku (nesplnenie opatrení) a jeho skutkovým vymedzením v odôvodnení rozhodnutia (opakované prekročenie objemu finančných prostriedkov) znamená nepreskúmateľnosť rozhodnutia nielen po stránke skutkovej, ale aj po stránke právnej.

Pokiaľ sa v rozhodnutí prvostupňového orgánu zdôvodňuje uloženie sankcie pre uzavretie zmluvy so S., súd dospel k záveru, že skutkové zistenie vyplývajúce z kontrolnej správy rovnako nie je možné kvalifikovať ako nesplnenie opatrení zo skoršej kontroly. Zistené skutočnosti majú iný časový, vecný aj právny základ, než boli tie skutočnosti, týkajúce sa S., ktoré boli obsiahnuté v správe o kontrole za roky 1998 - 2000. Ak aj žalovaný zistil dôvody pre uloženie sankcie spočívajúce v porušení § 38 ods. 1 zákona č. 273/1994 Z. z. za roky 2001 - 2002, skutkový a právny dôvod uloženia sankcie uvedený vo výroku tomu nezodpovedá.

Prvostupňový orgán aj orgán rozhodujúci o rozklade videli porušenie zákona v tom, že žalobca neprijal opatrenia na odstránenie zistených nedos-

tatkov a príčin ich vzniku a nevyvodil voči zodpovedným zamestnancom osobnú právnu zodpovednosť, čím prišlo k porušeniu § 12 ods. 4 zákona č. 10/1996 Z. z. Z tejto právnej kvalifikácie konania žalobcu však nebol vyvodенý žiadny právny záver a ani z dôvodov rozhodnutia nevyplýva, akými právnymi úvahami sa riadil, ak sankciu neuložil podľa ustanovení uvedeného zákona, ale rozhodol podľa § 24 ods. 6 zákona č. 273/1994 Z. z.

Prvostupňový správny orgán neodôvodnil svoje rozhodnutie o výške uloženej sankcie. Orgán rozhodujúci o rozklade konštatoval, že kontrolná skupina ministerstva vychádzala z možnosti uloženia sankcie vo výške 2 mil. Sk, avšak zvolila čiastku pod polovicou hornej sadzby z dôvodu opätovného porušovania príslušných zákonov. Z uvedeného dôvodu rozkladová komisia dospela jednohlasne k záveru, že napadnuté rozhodnutie odporúča potvrdiť.

Podľa názoru súdu ani vyššie uvedené zdôvodnenie rozhodnutia o výške uloženej sankcie nie je pre nedostatok dôvodov preskúmateľné. Skutočnosť, že zákon v ustanovení § 24 neurčuje hľadiská pre stanovenie výšky sankcie (ako je závažnosť porušenia zákona, opakované porušenie zákona, jeho následky, okolnosti, za ktorých k porušeniu zákona došlo) ešte nezbavuje správny orgán povinnosti výšku sankcie odôvodniť, najmä ak sa ukladá v rozpätí sankcie určenej zákonom od 0 do 2 mil. Sk. Neušlo pritom pozorosti súdu, že v rozhodnutí o rozklade sa interpretuje len hľadisko prvostupňového orgánu spočívajúce v opätovnom porušovaní príslušných zákonov, bez toho, aby ho prvostupňový orgán ako hľadisko svojho rozhodovania vyslovil. Orgán rozhodujúci o rozklade svoje rozhodnutie vo vzťahu k výške sankcie však neodôvodnil.

Z vyššie uvedených dôvodov dospel súd rozhodujúci o zákonnosti žalobou napadnutých rozhodnutí k záveru, že nie sú v súlade so zákonom a preto bolo potrebné zrušenie nielen rozhodnutia o rozklade, ale aj rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu a vrátenie veci žalovanému na ďalšie konanie. V ďalšom konaní bude potrebné presné vymedzenie skutkových dôvodov pre uloženie sankcie vzhľadom aj na beh prekluzívnej lehoty na jej uloženie (§ 24 ods. 7 zákona).

Keďže účastníkom v konaní troy nevznikli, resp. ich náhrada nebola uplatnená, o trovách konania súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

41.**ROZHODNUTIE**

Splnenie podmienok nevyhnutných na udelenie licencie uvedených v § 47 v spojení s § 48 zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii v znení neskorších predpisov, sa posudzuje kumulatívne, t. j. nesplnenie čo i len jednej z nich vylučuje možnosť udelenia licencie.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. Sžn 70/03, Sžn 76-97/03, Sžn 134/03)

Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „odporkyňa“) rozhodnutiami uvedenými vo výroku tohto rozsudku zamietla žiadosť navrhovateľa o udelenie licencie na televízne terestriálne vysielanie na frekvenciách 50. kanál Košice, 24. kanál Bardejov, 33. kanál Lysá pod Makytou, 25. kanál Modrý Kameň, 56. kanál Detva, 45. kanál Turčianske Teplice, 40. kanál Žilina, 33. kanál Nižná, 56. kanál Lučenec, 50. kanál Dobšiná, 57. kanál Trenčín, 46. kanál Trenčín, 52. kanál Žilina, 50. kanál Bratislava, 55. kanál Nová Baňa, 43. kanál Pruské, 55. kanál Zvolen, 33. kanál Nové Zámky, 38. kanál Uhrovec, 55. kanál Žiar nad Hronom, 52. kanál Lučenec, 48. kanál Partizánske, 48. kanál Lysá pod Makytou.

Uvedenými rozhodnutiami zároveň prideliť licencie na televízne terestriálne vysielanie na konkrétnych frekvenciách spoločnostiam CREATV, s. r. o., Košice, Bardejovská televízna spoločnosť, s. r. o., TV Markíza Slovakia, s. r. o., Blatné a MAC TV, s. r. o., Košice.

Zamietnutie žiadosti navrhovateľa skutkovo zdôvodnila najmä nepriehľadnosťou a nedôveryhodnosťou financovania vysielania a právne ustanovením § 47 písm. c) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii v znení neskorších zmien a doplnkov (ďalej len „zákon“).

Proti týmto rozhodnutiam podal navrhovateľ včas odvolanie. Uviedol v ňom, že v čase podania žiadosti bol jediným z účastníkov, ktorý nebol držiteľom licencie. Napriek tomu však, okrem splnenia všetkých náležitostí požadovaných zákonom, seriózne prezentoval svoj programový zámer. Okrem toho sa zaviazal na vlastné náklady digitalizovať celú sieť a prezentoval záujem uviesť do života „Národnú politiku pre elektronické komunikácie“ schválenú uznesením vlády Slovenskej republiky č. 196 z 19. marca

2003, ktorá o. i. odporkyňi ukladá vytvoriť podmienky na realizáciu uvádzajúcich projektov DVB-T a začatie skúšobného vysielania.

Z uvedeného vyvodil, že odporkyňa tým, že zamietla jeho žiadosti a niektoré zo žiadaných kanálov pridelila iným uchádzačom, porušila uvedené uznesenie vlády Slovenskej republiky a tiež uznesenie č. 589 z 27. júna 2000, ktorým bola schválená stratégia a kritériá na zavedenie pozemného digitálneho vysielania v systéme DVB-T na Slovensku. Namiesto toho zamietnutie jeho žiadosti odôvodnila len § 47 písm. c) zákona, čo podľa neho samo osebe spôsobuje nepreskúmatelnosť rozhodnutí, lebo navyše z nich nie je zrejmé, akým spôsobom a výsledkom posúdila splnenie iných kritérií uvedených v § 47. Z tohto dôvodu označil rozhodnutia aj za nezrozumiteľné.

Ďalej za neudržateľný označil záver o nedostatočnej dôveryhodnosti jeho finančného zabezpečenia. V tejto súvislosti uviedol, že formálne nedostatky zmluvy, ktoré mala v čase preloženia, sú už odstránené, ale napriek tomu ani tieto nespôsobovali jej neplatnosť. Obsah zmluvy bol zrozumiteľný, určitý, vôľa účastníkov pri jej uzatváraní bola slobodná a vážna. Dôvodom k jej neakceptovaniu potom mohol byť len fakt, že na finančnom zabezpečení sa mal podieľať zahraničný investor. Súčasne odporkyňi vytýkal, že bez problémov posudzovala dôveryhodnosť potencionálneho zahraničného investora a na druhej strane jej spôsobovalo obtiaže vyhodnotiť prínos ním navrhovanej programovej skladby, a to len preto, že túto operatívne, na ústnom pojednávaní pozmenil. Napokon navrhovateľ vyslovil názor, že licenčné konanie bolo len formálne, on mal v ňom nevýhodnejšie postavenie, a to preto, že boli použité odlišné kritériá pre priznanie licencií úspešným uchádzačom a iné kritériá pre zamietnutie jeho žiadostí.

Odporkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhla napadnuté rozhodnutie potvrdiť s tým, že odvolacie námietky navrhovateľa ich správnosť nespochybňujú. Uviedla, že v konaniach s viacerými účastníkmi, ktorí už boli držiteľmi licencií, v súlade s § 32 ods. 2 Správneho poriadku, brala do úvahy aj skutočnosti, ktoré jej boli známe z úradnej činnosti, a to najmä pri posudzovaní finančného zabezpečenia vysielania. Splnenie ďalších podmienok skúmala rovnako, t. j. na základe zákonom stanovených kritérií. V rozhodnutiach sa však podrobnejšie zaoberala len tými, ktorými sa účastníci navzájom od seba líšili, resp., ktoré neboli splnené. Poukázala na podklady, z ktorých pri rozhodovaní vychádzala a uviedla úvahy, ktorými sa pri ich vyhodnotení riadila. Pri tomto postupe nemôže obstať námietka navrhovateľa, že rozhodnutia nemajú predpísané náležitosti, najmä keď obsahujú konkrétne dôvody, pre ktoré žalobca v konaniach neuspel.

Ďalej uviedla, že Zmluvu o budúcej zmluve, ktorú navrhovateľ až dodatočne, na ústnom pojednávaní predložil, nemohla považovať za doklad, ktorý preukazuje zákonom stanovenú podmienku. Nebola podpísaná a v originálnej anglickej verzii ani datovaná. Nespĺňala formálne náležitosti a navyše svojím obsahom veriteľa viazala len k povinnosti na výzvu uzatvoriť zmluvu o úvere. V tomto nebolo možné vidieť skutočnú možnosť získania finančných zdrojov a už vôbec nie ich pôvod.

Napokon uviedla, že navrhovateľom spomínané uzneseniu vlády Slovenskej republiky ju viažu vytvoriť podmienky na realizáciu vytýčených projektov k termínu rok 20Q5. Aj so zreteľom *nm* túto skutočnosť dotknuté licenčné konania boli vypísané a licencie pridelené len na obmedzenú dobu do 31. cembra 1995 s tým, S é medzičasom sa pracuje na zabezpečení pre realizáciu sledovaných cieľov, na ktoré má vláda Slovenskej republiky vyčleniť finančné prostriedky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd vecne príslušný [§ 246 ods. 2 písm. b) O. s. p v spojení s § 49 ods. 8 zákona], postupom podľa iä 112 ods. 1 O. s. p. spojil opravné prostriedky na spoločné konanie, preskúmal napadnuté rozhodnutia, ako aj konanie, ktoré ich vydaniu predchádzalo a po predjednaní dospel k záveru, že odvolania nie sú dôvodné.

Súd žiadosti navrhovateľa o odročenie pojednávania podľa § 119 O. s. p. nevyhovel, lebo nepovažoval za dôvod na odročenie len skutočnosť, že došlo k zmene právneho zástupcu. Predvolanie na pojednávanie bolo navrhovateľovi doručené včas a jeho právna zástupkyňa mala dostatok času na prípravu podľa § 115 O. s. p., lebo aj keď išlo o viac vecí. tieto mali rovnaký skutkový aj právny základ.

Z o d ô v o d n e n i a ;

Podľa § 49 ods. 2 zákona rada žiadosť o licenciu zamietne, ak právnická osoba alebo fyzická osoba nespĺňa kritériá a podmienky podľa § 47, ktoré rada posudzuje a je povinná na ne prihladať [písm. c)].

Citované ustanovenie teda ukladá odporkyni povinnosť v prípade splnenia uvedenej podmienky rozhodnúť tak, že žiadosť zamietne.

Podľa § 47 písm. c) pri rozhodovaní o udelení licencie je rada povinná posudzovať a prihladať o. i. na priehľadnosť a dôveryhodnosť finančných zdrojov určených na financovanie vysielania.

Kľúčovou otázkou takto pri Radou uplatnenom právnom dôvode k zamietnutiu žiadostí je, či navrhovateľ svojimi údajmi a dokladmi spriehľadnil

zdroj financovania, dôveryhodným spôsobom preukázal finančnú prípravosť a schopnosť zabezpečiť začatie a uskutočňovanie vysielania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožňuje s názorom rady, že navrhovateľ túto povinnosť relevantným spôsobom nesplnil.

Zmluva o budúcej zmluve, ak by sa aj odhliadlo od toho, že nebola podpísaná, datovaná (esencijálne náležitosti zmluvy) a doložená overeným výpisom z príslušného registra, nepreukazuje skutočnosti, ktorých existenciu má Rada skúmať a nájsť. Podľa jej obsahu sa práva navrhovateľa (aj to len na uzatvorenie budúcej zmluvy o úvere a povinnosti veriteľa viažu vecne k získaniu - prideleniu licencie na teretriálne celoplošné vysielanie (80 % pokrytia domácnosti na území Slovenskej republiky) vysielateľom - televíznou spoločnosťou TV BOX, ktorú založil navrhovateľ, napriek tomu, že žiadateľom na lokálne licencie je navrhovateľ. Napokon sama zmluva počíta s možnosťou, že k uzatvoreniu samotnej úverovej zmluvy nedôjde dobrovoľne, že jej obsah bude určovať súd. V tejto súvislosti však treba mať na zreteľ, že pre takto vynucovanú zmluvu o úvere, by bol záväzný účel úveru, ako je vymedzený (a to rozdielne od č. II. bod 1) v či. III. bod 3. Teda, že ide o úver účelový, určený na financovanie vysielania, ktoré pokryje cca 80 % domácností na území Slovenskej republiky vysielateľom - televíznou spoločnosťou TV BOX, t. j. iným subjektom, než je navrhovateľ. Žiadateľom licencie, avšak nie na celoplošné vysielanie, bol navrhovateľ. Zmluvu s takýmito zmluvnými podmienkami nemožno považovať za doklad potvrdzujúci zabezpečenie financovania vysielania, ktoré má začať a byť ukončené v horizonte 2005. Navyiac, nie je z nej zrejмый zdroj financovania, keďže navrhovateľ v ďalšej časti hovorí o potencionálnom veriteľovi ako o investorovi, pričom zákon vyžaduje financovanie na vlastný účet a vlastnú zodpovednosť.

Finančná nepripravenosť financovania projektu, resp. jej nepreukázanie, dôvodne diskvalifikuje navrhovateľa z možnosti pridelenia ktorejkoľvek z požadovaných licencií (v súvislosti s tým treba zdôrazniť, že ani v jednom konaní ani v súhrne nešlo o licenčné konanie na celoplošné vysielanie).

Priehľadnosť a dôveryhodnosť finančných zdrojov je nevyhnutným predpokladom pridelenia licencie a v prípade jeho nesplnenia prestalo byť významné, či projekt navrhovateľa svojím technickým riešením alebo programovou skladbou spĺňal sledované parametre, alebo bol z hľadiska kritérií, ktoré má rada sledovať lepši ako predložili iní účastníci. Ak niet finančného krytia, ide len o ambície a v licenčnom konaní sa má sledovať reálnosť zaisťovania vysielania v určitom časovom období.

Napokon, treba zdôrazniť, že splnenie kritérií nevyhnutných k udeleniu licencie uvedených v § 47 v spojení s § 48 zákona, sa posudzuje kumulatívne, t. j. nesplnenie čo i len jednej z nich vylučuje možnosť pridelenia licencie.

Napriek líram, že zákon výslovne neurčuje akými prostriedkami a formami má žiadateľ preukazovať splnenie podmienok, a teda aj finančnú pripravenosť a schopnosť zabezpečiť financovanie z vlastných zdrojov, •/. príslušných ustanovení Správneho poriadku možno vyvodíť, že za dôkaz možno použiť akékoľvek prostriedky, ktoré tvrdenu skutočnosť preukazujú. Odporkyňa neporušila zákon, keď od navrhovateľa na rozdiel od iných uchádzačov požadovala ďalší dôkaz. Podľa účtov n ej uzávierky, hospodársky výsledok z podnikateľskej činnosti navrhovateľa bol v mínusovom stave a majetok len vo výške základného hnanja. Takto aj keď nevykazoval dlhy na povinných odvodoch (nemal ani zamestnancov) nebolo možné uvažovať spoľahlivo s jeho spôsobilosťou financovať vysielanie z príjmov z tohto zdroja. A navyše sám, na rozdiel od iných účastníkov, tvrdil, že financovanie pokryje zahraničný investor. U ďalšieh uchádzačov bol hospodársky výsledok kladný, bez dlhov na povinných platbách a odvodoch, pri aktívnom výkone podnikateľskej činnosti aj prostredníctvom zamestnancov a pri finančnom krytí vysielania sa osvedčili. A netvrdil!. že prostriedky získajú od zahraničného, či iného investora, resp. z úverov. To čo netvrdili. nemuseli v konaní ani preukazovať.

Z daných okolnosti súd konštatuje, že záver odporkyne neprekračuje rámec správnej úvahy, je založený v súlade so zásadami logiky na vyhodnotení vykonaných dôkazov majúcich podklad v obsahu spisov.

S poukazom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250q ods. 2 O. s. p. napadnuté rozhodnutie potvrdil.

Pri rozhodovaní o náhrade trov konania súd vychádzal z ustanovenia S 250k ods. 1 O. s. p., podľa ktorého takúto náhradu možno priznať len navrhovateľovi, ktorý mal vo veci aspoň sčasti úspech. V súlade s ustanovením § 2 ods. 4 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch súd zaviazal navrhovateľa vzhľadom na neúspech v konaní (č. k, Sžn 134/03) k úhrade poplatku 2 000,- Sk.

42.

ROZHODNUTIE

Uplýnutie zákonných lehôt - či už subjektívnych alebo objektívnych - má z hmotného hľadiska za následok zánik zodpovednosti za daný skutok a z procesného hľadiska zase procesnoprávne kódexy ukladajú príslušným orgánom zastaviť z dôvodu uplynutia lehôt už začaté konania.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2005, sp. zn. 2 SŽ-o-KS 63/04)

Napadnutým rozsudkom krajský súd zrušil rozhodnutie Colného úradu v Banskej Bystrici zo dňa 17. júla 2002 a rozhodnutie žalovaného zo dňa 4. februára 2003 a vec vrátil na ďalšie konanie. Žalobcovi náhradu trov konania nepriznal, pretože žalobca sa voči súdu vzdal práva na náhradu trov konania.

Z odôvodnenia rozsudku vyplynulo, že podľa názoru krajského súdu nemožno v colnom konaní právnickú osobu alebo fyzickú osobu oprávnenú na podnikanie uznať zodpovednou z porušenia colných predpisov po uplynutí lehôt, uvedených v § 251 zákona č. 180/1996 Z. z. v znení neskorších predpisov - Colného zákona, účinného v čase porušenia colných predpisov (ďalej len Colný zákon).*)

Včas podaným odvolaním sa žalovaný domáhal zrušenia rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici a vrátenia veci tomuto súdu na ďalšie konanie. Dôvodil, že Colný zákon v § 251 upravuje výlučne iba lehoty na uloženie pokuty či prepadnutia tovaru. Uviedol, že ak by zákonodarca mal úmysel porušovateľa colných predpisov, ktorému z dôvodu uplynutia lehoty nemožno uložiť sankciu, zbaviť aj zodpovednosti za porušenie colných predpisov, bolo by to v zákone výslovne upravené, tak ako je to upravené napr. v § 20 (Zánik zodpovednosti za priestupok) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch, v ktorom je výslovne upravené, že priestupok nemožno prejednať, ak od jeho spáchania uplynul jeden rok.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že právnu nemožnosť uloženia trestu treba posúdiť ako faktický zánik trestnosti. Namietal, že podľa výkladu žalovaného by bolo možné posudzovať zodpovednosť subjektu podozrivé-

V § 241 a nasl. zákona č. 238/2001 Z. z. Colného zákona.

ho zo spáchania colného deliktu po neobmedzene dlhú dobu, čo by narušilo právnu istotu a tiež princíp legality, na ktorý stí odvoláva žalovaný v podanom odvolaní. Napadnutý rozsudok krajského súdu navrhol potvrdiť.

Najvyšší súd. Slovenskej republiky, ako súd odvolací, prejedáal vec podľa § 212 ods. 1 i § 214 oda. 1 v spojení s § 246c O. s. p. a dospel k záveru, že podanému odvolajúc nie je možnosť vyhovieť. Rozhodol na odvolacom pojednávaní dňa 28. februára 2005 rozsudkom, ktorý verejne vyhlásil.

Z o d ô v o d n e n i a :

Z obsahu predložených spisov odvolací súd zistil, že predmetom súdneho preskúmvacieho konania bolo rozhodnutie žalovaného, ktorým bolo zmenené rozhodnutie Colného úradu v Banskej Bystrici zo dňa 17. júla 2002 tak, že štvrtý odsek -výroku a tomu prislúchajúca časť odôvodnenia boli vypustené. Ostatné časti odôvodnenia ostali bez zmeny. Po uvedenom rozhodnutí žalovaného v odvolacom konaní teda nadobudol právoplatnosť výrok prvostupňového rozhodnutia colného orgánu, ktorým bol žalobca ako fyzická osoba oprávnená na podnikanie uznaný zodpovedným z porušenia colných predpisov spôsobom uvedeným v § 241 písm. a) v tom čase účinného Colného zákona č. 180/1996 Z. z., a tým z dopustenia sa colného deliktu na tom skutkovom základe, že nezákonne doviezol tovar t. z. etylalkohol nedenaturovaný, podpoložka kombinovanej nomenklatúry colného sadzovníka 22071000, v hodnote celkom 3 093 250,- Sk za tri dovozy tovaru do tuzemska, a to dňa 13. decembra 1996, 26. marca 1997 a 2. apríla 1997, pretože pri jeho preprave štátnou hranicou smerom do vnútrozemia ako osoba prepravujúca tento tovar cez štátnu hranicu nesplnila si svoju povinnosť prihlásiť a predložiť ho pohraničnému colnému orgánu (Colnému úradu Bratislava, Pobočke colného úradu Bratislava - Petržalka) spolu s dokladmi vzťahujúcimi sa na tento tovar, čím konala v rozpore s ustanovením § 42 ods. 1 Colného zákona.

Colné orgány vydali uvedené rozhodnutia po tom, čo ich predchádzajúce rozhodnutia v danej veci boli zrušené rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 13. marca 2002, sp. zn. 5 SŽ 111/01, a vec bola vrátená žalovanému na ďalšie konanie. V zrušujúcom rozsudku najvyšší súd vyslovil právny názor (ktorým sú správne orgány viazané podľa § 250i O. s. p.), že tak prvostupňový orgán ako aj žalovaný postupovali v rozpore so zákonom, keďže uplatnili voči žalobcovi postih za colný delikt, hoci došlo k zániku trestnosti colného deliktu v dôsledku uplynutia subjektívnej lehoty na uplatnenie zodpovednosti za colný delikt.

Skutkový stav v danej veci sporný nebol; sporný bol výklad § 251 Colného zákona č. 180/1996 Z. z., keďže žalobca tvrdil, že prejednanie colného de-

liktu colnými orgánmi malo byť uzavreté zastavením konania podľa § 30 písm. h) Správneho poriadku z dôvodu, že odpadol dôvod konania začatého na podnet colného orgánu. Na druhej strane žalovaný bol toho názoru, že uplynutie lehoty (subjektívnej či objektívnej) na uloženie sankcie, vyplývajúce z ustanovenia § 251 Colného zákona, nemalo automaticky za následok zánik uplatňovania zodpovednosti za porušenie colných predpisov.

V Colnom zákone z roku 1996, podľa ktorého treba posúdiť danú vec, colné priestupky a colné delikty upravovala siedma hlava (§ 241 až § 254). Aj keď § 251 zákonodarca nepomenoval názvom „Zánik zodpovednosti“, podľa obsahu bol uvedeným ustanovením upravený zánik zodpovednosti za colný delikt, tak ako je v § 20 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch upravený zánik zodpovednosti za priestupok (aj colný). Uplynutie zákonných lehôt — či už subjektívnych alebo objektívnych — má z hmotného hľadiska za následok zánik zodpovednosti za daný skutok a z procesného hľadiska zase procesno-právne kódexy ukladajú príslušným orgánom zastaviť z dôvodu uplynutia lehôt už začaté konanie.

V danej veci došlo k uplynutiu dvojročnej subjektívnej lehoty na uloženie postihu za colný delikt žalobcu pred vydaním prvého prvostupňového rozhodnutia. To však neznamená, že by colné orgány, ako sa mylne domnievajú, len stratili možnosť uložiť žalobcovi pokutu alebo prepadnutie tovaru, pričom by im bolo zachované právo uznať osobu zodpovednou z porušenia colných predpisov. Zánikom trestnosti colného deliktu zaniká zodpovednosť za colný delikt a neprichádza do úvahy iný postup ako konanie o ňom zastaviť. Tento záver vyplýval pre colné orgány už z prvého zrušujúceho rozsudku správneho súdu v danej veci, z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 13. marca 2002, sp. zn. 5 SŽ 111/01, v ktorom je jasne a zrozumiteľne formulované, že došlo k zániku trestnosti colného deliktu v dôsledku uplynutia subjektívnej lehoty na uplatnenie zodpovednosti za colný delikt a ktorým rozsudkom boli colné orgány viazané.

Keď teda krajský súd dospel k právnomu záveru, že colné orgány po uplynutí subjektívnej lehoty podľa ustanovenia § 251 Colného zákona neboli oprávnené rozhodovať o zodpovednosti za spáchanie colného deliktu, ale mali aplikovať ustanovenie § 30 Správneho poriadku a konanie zastaviť, tento jeho názor považoval aj odvolací súd za správny z dôvodov, uvedených vyššie.

Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 O. s. p. potvrdil; pritom sa stotožnil s právnym posúdením a dôvodmi krajského súdu, viazaný tiež podľa § 212 ods. 1 O. s. p. rozsahom a dôvodmi odvolania ako aj rozsahom a dôvodmi podanej žaloby (§ 249 ods. 2 O. s. p.).